

ELŐFIZETÉS

MEGJELENÉS:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKRE:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ELŐFIZETÉS:
4-hasábos példát sor egyszer 20 fillér,
minden bővebbet 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, december 14

Montenegróban sikerrel üldözzük az ellenséget

Budapest, december 13. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Tyrolban az olasz tüzérség tűz alatt tartja a Lardaro körül megerősített területet, valamint Rivánál, Roveretonál és a Col di Lanán levő hadállásainkat. A Judikáriákban az ellenség gyalogsága állásainkhoz közelebbre hatol elő. A völgy keleti oldalán levő hegytetőn támadást intézett állásaink ellen, de visszavertük. A görzi hídfőnél tüzérségi és aknavető harcok folytak. Az ellenségnek az Oslavjától északkeletre fekvő magaslat ellen megkísérelt támadását hamar megállásra kényszerítettük.

Délkeleti hadszíntér:

Északkeleti Montenegróban az üldözési harcok tovább folynak. Koritonnál nyolcszáz foglyot szállítottunk be. Ipeknél újabb tizenkét szerb löveget zsákmányoltunk. Repülünk a Beranénál levő táborra sikeresen dobtak bombákat. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Makedónia földjén nincs angol-francia csapat.

(Két angol hadosztály pusztult el a bolgárokkal folytatott harcokban. — Dojran és Gevgheli elfoglalva.)

Berlin, december 13. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Jelentős esemény nem volt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsapata.

Különböző helyeken előretolt őrsapataink és az ellenség felderítő osztagok között kisebb ütközések voltak. Ez alkalommal sikerült az oroszoknak egy gyenge német őrsöt hatalmukba keríteni.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsapata.

Az oroszoknak wulkai állásunk (Wigonowskoje tótól délre) ellen intézett hiábavaló támadása alkalmával szenvedett véres vesztesége, és foglyainak száma mintegy száz főre tehető.

Linsingh tábornok hadcsapata:

Semmi ujság.

Balkán hadszíntér:

A helyzet lényegében nem változott kövess tábornok hadseregénél. Tegnap több mint kilencszáz foglyot szállítottak be. Ipeknél tizenkét modern ágyut zsákmányoltunk, amelyeket szerbek ott elástak. Arvonálunk mögött utóbbi napokban több mint egyezer szétugrasztott szerbet fogtunk el Makedoniában.

Todorov tábornok hadserege elfoglalta Dojran és Gevgheli helységeket, makedoniai földön már egyetlen szabadon levő angol vagy francia sem található többé. Ezen harcokban közel két angol hadosztály pusztult el. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hóditásunk Montenegróban.

(A visszafoglalt Szandzsák.)

Tátratt tudósítás.

Budapest, december 13

Sajtóhadiszállásról jelentik: Megállapítható, hogy Szerbia északkeleti és nyugati részén a nagyobb községek és falvak csak keveset szenvedtek a háború következtében. A visszavonuló szerbek ritkán gyújtogattak és arra sem volt idejük, hogy a fontosabb hidakat a levegőbe röpítsék. A kisebb hidak mind sértetlenek. Kivételképpen igen megszenvedte a háborút a Szerbia északi részén levő Szemendria, mert a dunai átkelést kemény harcok előzték meg. A folyómenti hársorok romban hevernek és gránátok érték a templomokat is.

A pusztítás tipikus nyomai ott kezdődnek, ahol a szerb katonákat montenegrói csapatok váltották föl. Kvasz bosnyák határvárosban a montenegróiak számos házat felgyújtottak, köztük a határvadászok kaszárnyáját is. A Szandzsákban tömérdek ház és kisebb vendéglő esett áldozatul a montenegróiak gyújtogatásainak. A Szandzsák kisebb török városaiban elég jó állapotban maradtak azok a helyőrségi kaszárnyák, amelyek még az anexió idejében épültek. Plavljében azonban, amely Novibazár után a Szandzsák legnagyobb városa, a tiezti lakások valamennyi ablakát és ajtaját elhurcolták a montenegróiak.

A Szandzsákban számos emlékére, főliratára akadunk a megszállásnak. Egy prjepoljei szerb házban még ott találtuk azoknak a tiezteknek a névjegyeit és arképeit, akik tíz évvel ezelőtt ott állomásoztak. Régi kaszárnyánkat a szerbek is laktanyául használták. Katonáink a hegyek lejtőin már helyreállították Ferenc Józsefnek fehér kövekből kirakott óriási monogramját, mert az anexió idejében azok között a hegyek között az ilyen messziről látható monogrammok létesítése.

A lakosságból csak asszonyok, öreg emberek és gyerekek láthatók, mert a férfiak 16 éves kortól 65 éves korig mind katonák. Az asszonyok nagy elkeseredettséggel beszélnék Szerbia szövetségeseiről és különösen azt vetik a franciák szemére, hogy a megígért drótakadályokat sem küldötték el. Ez meglel a valószínűnek, mert északi és nyugati Szerbiában a legkitűnőbb szerb állások előtt sem találtunk drótakadályokat.

Szerbia termékeny vidékén a harcban álló szerb katonák ellátása nagyon jó volt. A szerbek visszavonulása mindenütt negy p'nik közben ment végbe, mert a logénység a harc nélkül való visszavonulást követelte tisztjeitől. Számos agyonütött szerb tisztre akadunk, akik még holtukban is revolvert szorongattak a kezükben, amellyel bizonyosan megakarták akadályozni a visszavonulást.

Szerbia jómódu polgársága csaknem egészen elmenekült. A visszamaradt kereskedők a városokban kinyitották ugyan boltjukat, azonban alig van árujuk, mert a közlekedés hiánya miatt nem tölthették meg raktáraikat.

Az élelmiszerek közül hus bőségesen van. Csapataink maguk láthatják el magukat hússal. A kenyér már ritkább, egyes cikkekben azonban nagy a hiány. Só egyáltalában nincs. A legutóbbi időben a só kilogrammja 8 koronába, a cukor kilója pedig 12 koronába került.

Délnyugaton, montenegrói területen csaknem minden használati cikk hiányzik. A montenegróiak visszavonulásuk alkalmával mindent elraboltak a Szandzsákban és a Montenegróba igyekvő szerb menekülteket visszaűzték.

Egy észak-szerbiai városban érdekes német istentisztelet tanui voltunk, amelyet egy szerb templomban tartottak meg. Mackensen tábornagv jelenlétében. Az istentiszteleten a református magyar katonák is megjelentek. Egy szerb uniformisba öltözött német evangélikus tábori lelkész mondotta a beszédet. Mackensen együtt énekelte a katonákkal azsoltárokat. Egy órával később ugyanebben a templomban a katolikus vallású katonák számára is volt istentisztelet.

Az új törvényjavaslatok előkészítése. A képviselőház közoktatási bizottsága ma László Mihály képviselő elnökletével ülést tartott, amelyen megbeszéltek a mohamedán vallás r eszeiéről szóló törvényjavaslatot és felekezeti tanítók működését honoráló javaslatot. Jankovich közoktatási miniszter megelégedésének adott kifejezést. Méltányolja a felekezeti tanítók kulturális munkáját. A nemzeti munkapárt este nyolc órakor Khuen-Héderváry Károly gróf elnökletével ülésezett. A közszolgálati alkalmazottak háborús segélyéről szóló javaslat előadója Antal Géza volt, aki indítványozta, hogy a városi tisztviselők husz százalékos segélyét az állam közvetlenül fedezze, Gratz Gusztáv a javaslatnak a munkásbiztosító pénztár tisztviselőiről kiterjesztését is kérte. Teleszky egészségügyi miniszter a felhozott módosításokhoz hozzátárul és hangsúlyozta, hogy a kormány foglalkozik a tisztviselők kiszállási költségeinek újra szabályozásával.

Előléptetett aradi katonaeorvosok. Luszt Ferenc dr.-t a király ezredorvossá nevezte ki. Alig néhány hete, hogy alkalmunk volt beszámolni a most ezredorvossá kinevezett Luszt dr. Vörös Keresztos kitértetéséről, amelyet a múlt esztendőben az aradi várbán keletkezett különböző ragályos betegségek előfordulása körül kifejtett eredményes buzgalomával érdemelt ki. Luszt dr. eddig orvosfőnöke volt a 33. gyalogezrednek és az aradi honvéd-helyőrségnek, amellet pedig a VII. hadtest egyik leppompásabbban működő, kiváló gondnal föl-szerelt katonai laboratóriumát vezeli nagy hozzáértéssel és odaadó ambícióval. Az arány-lar fiatal ezredorvos gyors előléptetését nemcsak katonai körökben foradják ószinte rokonszenvvel, hanem az aradi és vármegyebeli elítelt társaságoknak is örömet okoz, mert Luszt dr. mint a magyarpécseki járás orvosa már régen megnyerte a megyebeli intelligencia osztatlan szimpátiáját. — Ezredorvossá lépett még elő Sturza Máriusz dr. és Notkovic László dr. Sturza dr. a háború kezdete óta működik Aradon a legutóbb mint a fertőző katonakórház vezetője nagy érdemeket szerzett a tisztákos t-fusz sikeres gyógykezelése körül. —

Bleyer Géza dr.-t főorvossá léptették elő. Bleyer dr. Aradon különösen a sebészet terén tüntette ki magát, legutóbb pedig miot sorozó orvos működött és viselkedésével általános rokonszenvet szerzett magának.

A bécsi közös miniszteri értekezlet. Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: A közös miniszteri értekezlet, amely számos gazdasági folyó név tárgyalása végett tegnap egybegyűlt, ma folytatta tanácskozásait. A tanácskozásokat alkalmasint ma be is fejezik.

Megbukott az entente minden terve.

(Általános offenzíva valamennyi fronton az egyetlen reménység.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, december 13.

A román kormánypárt klubjában tegnap Constantin Petraru képviselő előadást tartott a harctéri helyzetről és a következőket mondta:

— Teljesen érthetetlen, hogy Olaszország, amely 1,200,000 embert állított ki és jó a hadserege, ennyi idő alatt még nem tudta a keskeny osztrák határsávot áttörni. Így járt az entente mindenütt. A Dardanelláknál, Gallipolin, Szerbiában, mindenütt megbukott. Egyetlen, utolsó reménysége van még, ha minden fronton egyidőben hatalmas erejű offenzívát tud kezdeni.

Orosz katonák a francia fronton.

Páris, december 13. Az Express L'Ouest azt ajánlja a haditénács figyelmébe, hogy küldjenek egy millió orosz katonaságot a francia frontra s itt szereljék fel és képezzék ki őket. Oroszországban most 5—6 millió embert soroznak be; rövid idő alatt azonban képtelenség valamennyit alaposan kiképezni és jól felszerelni.

A besszarábiai és dunai orosz készülődés.

Bukarest. Burdzenjiből jelentik a bukaresti lapoknak: Nagy orosz erők kétségbeesett igyekezetet fejtettek ki az elmúlt napokban, hogy Czernovichhoz közelebb toliák állásukat, azonban összes támadásaik a legkisebb eredmény nélkül maradtak.

Bukarest, december 13. Az Eposz jelenti, hogy a Duna mellékfolyójának, a Kiliának medrében és az Oganoff csatornában, nagy szabású építkezési munkálatok kezdődtek meg, Maklakoff tábornok személyes vezetése alatt.

A folyam medrének kiszélesítésén és mélyítésén éjjel-nappal folyik a munka, amelynek célja, hogy egy új dunai hajózási vonalat állítsanak be, amelyen a Fekete-tenger nagy hajói és hadihajói is közlekedhetnek.

Ugyanilyen munkálatok folynak Rani dunai orosz kikötővárosban is.

A kétnejű lengyel gróf pere.

(Kereset Dreher Tivadar hagyatéka ellen. — Ellenséges polgár-e az orosz-lengyelországi.)

Távirati tudósítás.

Bécs, december 13.

Emlékeztet még a néhai Dreher Tivadar feleségének a bűnpöre, amely annak idején óriási feltűnést keltett. Dreher automobilszerencsétlenség következtében halt meg és a hagyatéki tárgyalásnál kiderült, hogy özvegye még egy embernek a hitese felesége. Az asszonyt, Ilse von Wedelstádtet, a tulajdon férje, gróf Potworonski Szeverin adta férjhez Dreherhez. A bonyolódott ügy áprilisi főtárgyalásán az is kiderült, hogy az asszony leányneve voltaképpen Oppen Ilse és hogy Potworonski gróf Londonban kötött vele házasságot Wedelstádt Alfréd álnév alatt, majd ugyanerre a névre halotti bizonyítványt szerzett, hogy feleségét, illetve özvegyét nőül adhassa a dúsgazdag Dreherhez. Mikor Potworonski ellen megindították a pert bigámia címén, akkor már sem Dreher, sem az asszony nem volt életben.

A bíróság akkor érvénytelennek mondta ki a londoni házasságot, ellenben érvényesnek mondta a Dreherrel kötött frigyét és Potworonski gróftól felmentette a bigámia vádjá alól.

Potworonski tegnap utóbb a bécsi polgári bíróság előtt állott, ez alkalommal mint felperes. Beperezte a Dreher-hagyatékot 92,000 koronára és számlákkal igazolta, hogy az egész összeget készpénzben adta ki butorra, ruhákra, biztosítási kötvényekre felesége számára, abban az időben, amikor az már Dreherné volt.

Megállapították, hogy az elhunyt asszony egész vagyonát egyetlen leánykájának hagyományozta. Ez a hagyatékok mintegy 300,000 korona és még külön 80,000 korona, amelyet Dreher testált a gyerekekre.

Az örökség képviselője mindenképp azért kérte elutasítani a felperest, mert az ellenséges állam polgára, lévén orosz alattvaló. Kétségbe-vonta azt is, hogy Potworonski ilyen összeget fizetett az asszonyért, annál inkább, mert semmi pénze sem volt.

Kufstein gróf tanu azt vallja, hogy Potworonski az asszonytól élt és soha nem volt semmije.

A felperes képviselője Bibring dr. krakói ügyvéd kijelenti, hogy ugyelete orosz-lengyelországi, amely most osztrák-magyar kormányzat alatt áll, tehát nem ellenséges polgár. A bíróság úgy határozott, hogy ez ügyben az igazságügyminiszterhez intéz kérdést, azonban folytatja addig is a bizonyítási eljárását.

A tárgyalás folyamán még kijelenti Kufstein gróf tanu, hogy Potworonski titkárja volt az asszonynak, aki állandóan nagyobb összegeket adott volt urának; egyszer táviratilag utalt át neki 18,000 koronát, egyszer meg 24,000 koronát és más összegeket.

A bíróság ezután elnapolta a tárgyalást az igazságügyminiszter döntésének beérkeztéig.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa

Szalonikiból újra kezdik a balkáni offenzívát.

(Az entente haditanácsának döntése. — Megegyezés Görögországgal.)

Tártrati tudósítás.

Páris-Athén.

Az entente haditanácsa tegnapi ülésén résztvettek Grey, Kitchener, Gallieni és Bland. Elhatározták, hogy Szalonikit megtartják és a balkáni offenzívát később nagyobb erőkkel megismétlik.

Sarrail menteni igyekszik seregét.

Zürich, december 13. Olasz és francia lakok ma megerősítik, hogy a négyesszövetség tanácsa elhatározta, hogy Szalonikit jövő évben hadművelettel alapjául megtartja és nagy körzetben megerősíti. Szalonikiban még tegnapelőtt új francia és angol csapatokat szállítottak partra. A „Secolo” szerint Sarrail tábornok nagyon el van keseredve és minden erejét latba veti, hogy hadseregét megmentse.

Az entente megegyezése Görögországgal.

Athén. Az Havas ügynökség jelenteti: Hivatalos forrásból származó híradás szerint Görögország és az entente között a türgg kérdések végleges szabályozása immár nem ütközik komoly akadályokba. Szkuludisz miniszterelnök és az entente követek pénteki találkozásán megállapították, hogy a főbb vonásokra nézve teljesen egyetértenek. Palins tábornok

Szalonikiból táviratilag azt jelentette Párisba, hogy megbeszélések folyamata van és közelédnek a ki-elégítő megoldáshoz.

Szalonikiból elvonulnak a görög csapatok.

Amsterdam, december 13. A Telegraafnak jelentik Párisból: Az entente erélyes fellépése Athénben a görög ellenállást megtörte. A görög kormány jóindulatú megatartásának első bizonyítéka, hogy a görög csapatokat, melyek az angol és francia csapatok szabad mozgását gátolták, Szalonikiból elvonták.

Amsterdam, december 13. A Havas-ügynökség jelentése szerint a görög kormány az entente követeléseit teljesítette. A görög csapatok egy részét Szalonikiból eltávolították és a várost angol és francia csapatok védemészik. A többi türgg kérdést néhány nap múlva az entente-ra nézve kedvezően intézik el.

Elhagyják Szalonikit a központi hatalmak alattvalói.

Berlin, december 13. A Lokal-anzeigernek jelentik Hágából: A szalonikii német, török, osztrák-magyar és bolgár konzul felszólította honfitársaikat, hogy készüljenek föl a mihamarabbi elutazásra.

A duhaj katona büne.

(Bajonettel összeszurkált leány.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 13.

Ma este fél kilenc óra táiban telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy a Lázár Vilmos-utca 2. számú ház udvarán egy súlyosan összeszurkált nőt találtak. A rendőrség mentőkocsit küldött ki az összeszurkált nőért, akit a kórházba szállítottak, a hol azután Grumás László dr. rendőrkapitány kihallgatta. A leány eszméletlen állapotban feküdt a kórház sebészeti osztályán és csak rövid időközönként tért öntudathoz. Így részletesen nem lehetett kihallgatni. Csak annyit tudott elmondani, hogy Valkó Júlia a neve, huszonhat éves, ocséleány és az Aulich Lajos-utcaiban szolgál. Sérülésének eredetére vonatkozólag azt mondta, hogy szeretőjével, Kapás Jánossal összeveszett és a közben ő szurkálta össze.

A rendőrkapitány a kórházból visszajövet épen keresztelni akarta Kapás Jánost, aki a rendőrségnek régi jó ismerőse; rosvott multu, többszörösen büntetett fuvaros, mikor a városházával szemben levő korosmából telefonon kérték segítséget, mert ott egy katona belekötött négy huazárba, akiket kivert a korosmából és épen megtöltötte fegyverét, hogy a hozzája közelgőket lelőhesse. A katona megfékezésére négy oszondőr ment ki, a nagy nehezen vasraverve hozták be a rendőrségre a duhaj legényt, aki nem volt más, mint Kapás János.

Grumás rendőrkapitány nyomban vállaltára vette Kapást. A legény elmondotta, hogy a gyulai 2-ik honvédegyalogszredben szolgál a szabadságon volt itthon. Ma akart a szabad-

ságról visszautazni a este kissé ittas állapotban felkereste szeretőjét, akivel a Deák Ferenc-utca 2. számú házba mentek, egy ismerősükhöz, mert itt várt rá anyja, hogy elbucusszók tőle. Itt aztán Valkó Julissal összeeszelalkozott, mint ő maga mondja, nem is tudja hogyan és miért, elcseréltotta bajonettjét a a lányt többször megszúrta. Ezután a Julia elszaladt, ő pedig összehajolt, elbucusszott és elment a korosmába.

A rendőrkapitány a kihallgatás után Kapást letartóztatta és átadta a katonai hatóságoknak. Valószínű, hogy a merénylő legény nem is katona, mert azt semmitféle irással nem tudta igazolni és talán egyéb bünei is vannak. Valahonnan ruhát és felszerelést szerzett és így több szélhámosaságot követhetett el.

Valkó Julia állapota nagyon súlyos. Az elvetemedett lelki ember a nyakán és jobb oldali homlokán elvett mély sebet. Oldalfegyverével. Az utóbbi szurkálással a szerencsétlen leány jobb szemévilágát elvesztette.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék. (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Agyuk az olasz király római villájában.

(Az olasz kamara izgalmas üléséi.)

Tártrati tudósítás.

Genf, december 13.

Rómából jelentik: A kamara mai ülésén Altobelli volt az első felszólaló. Hangoztatta, hogy eddig senkisésem bátorkodott a háborúról, vagy a békéről őszintén beszélni. Salandra miniszterelnök kijelentette, hogy az olasz állam nem hajtja meg lobogóját a Vatikán előtt. Ezután a nemzeti egységről és a lelkesedésről szólt.

Beszéde közben egy szocialista képviselő közbekiáltott:

— Miért vannak agyuk felállítva a királyi család villájában?

Salandra Róma királyi házára apellál. A karzat és a képviselők éltették a királyt és a közbeszólások Barzilai, foglalkozás nélküli minisztert szidták, mások pedig Triesztet éltették. Salandra védelmezi Barzilai és kiemeli, hogy a nemzeti aspirációk megvalósítása és Trieszt megszerzése az egész kabinet célja. A miniszterelnök beszédét a szocialisták közbeszólásokkal zavarták, mire a kormány hívei „osztrákok, hazaárulók”, kiáltoznak a szocialisták felé.

Végül háromszázkilencvennégy szavazattal negyven ellenében elfogadták Rava elnök napirendjét, amely bizalmat szavaz a kormányra. Ezután elfogadták a provizorium meghosszabbításáról szóló javaslatot is és ezzel az ülés véget ért. A szenátust holnaputánra összehívták.

Róma, december 13. A kamara december 11-iki ülésén Carcano pénzügyminiszter rövid beszédben válaszolt az elhangzott bírálatokra. A miniszter kijelentette expozíciójától eltérően, hogy a kormány minden eszköze meg van, hogy az év végéig szükséges eszközöket előteremtse. Kijelentette továbbá, hogy a vesutak jövedelmének csökkenése a személyforgalom csökkenésével és a szén árának emelésével függ össze. A kormány gondoskodik a szegény nép ellátásáról és az élelmiszerek árának csökkentéséről. Hangozolja, hogy technikai okokból a budget-provizorium nem kérhető hat hónapnál rövidebb időre, de ezzel a kormány nem rekeszti ki a parlamentet. Az ellenőrzés gyakorlásában és nem akarja attól a fogától megfosztani, hogy a költségvetés egyes tételeit már előzetesen is vita tárgyává tegye. Carcano az egyetértésre, a hasaszeretetre való felhívással végeztet beszédét és bizalmat kér, amelyvel a kabinet a nagy háborút a végső győzelemig folytathatja. Beszéde végén Salandra megölelte és megcsókolta Carcanot.

Salandra miniszterelnök emelkedett ezután szólásra, hogy, mint mondotta, a szavazás megkezdése előtt az internáltak kérdésében feleletet adjon. Az internáltak körüli visszasegőkért a felelősséget a hadvezetőségre tolja. Olasz állampolgárokon kívül a fel nem szabadított területek kétszáz lakosa, akiknek a hadizónában való tartózkodása veszélyes lett volna, internáltak. A hadvezetőség azonban Salandra kívánságára megengedte az internáltaknak a visszatérést, kivéve azokat, akiket a csapatok biztonsága elleni merényletekkel gyanúsítottak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Sarkadi Aladár vendégtel-
lépte nagy Cabarett, D'Annunzio „Mindörökké Amen”
Szerda: „Sarkadi Aladár vendégtel-
lépte „Zsuzsi kisasszony”, operett.

Csütörtök: Sarkadi Aladár vendégtel-
lépte: „Drótostót” operett.

Péntek: „Önagysága ruhája” ujdonság
először.

Szombat: „Önagysága ruhája” másodsor.

A filharmonikusok hangversenye.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 13.

Az aradi filharmonia egyet a rokkant ka-
tonák javára rendezett szombat este hangver-
senyt. A zeneművészet áldozata a jótékony-
ságot ottárán Arad zenekulturájának bátor lelkes
harcosai a háboruban rokkantak érdekében
fáradtak, hoztak tehetségük szerinti áldoza-
tot, hogy a zeneművészet is szolgálja a ma
legszentebb célját. A kulturapalota hatalmas ter-
mét betöltte a magasabb zenei kultúráért lel-
kesülő közönség egyszerre áldozott a művészet-
nek és a jótékonyágnak.

S itt le kell szögeznünk, meg kell állapí-
tanunk a filharmonikusaink törekvéseinek szép-
ségét ismételtén. Fenntartani, élesíteni a ze-
neművészet iránti lelkesedést a háboru alatt is
egy vidéki városnak zenei karaktert adni, ösz-
szekötni ezt a jótékonyággal olyan nemes hi-
vatás, melyért a filharmonikusok minden elis-
merést és babért megérdemelnek.

A műsor zenekari számokból és Kálmán
Oszkár, az Operaház basszistájának énekszám-
maiból állott. Mendelssohn, Goldmark, Grieg
egy-egy nagyobb kompozícióját játszották Zell-
ner Sándor karnagy virtuóz vezetése mellett.
Mind a szám egyformán kifejezésre juttatta a
filharmonikusok zenekarának biztos, kiforrott
játékát, melynek tagjai — bár kevesebben mint
a háboru előtt — egyforma lelkesedéssel és
szorgalommal járultak hozzá a művészi eredmé-
nyhez. Sok elismerés illeti meg Zellner karna-
gyt, a ki a nagyobb számú katonai zenész-
néptáborokkal lehetővé tette a tökéletes zenekar
kiállítását.

Az est Mendelssohn nyitánnyal kezdődött.
A széles alapokra fektetett híres mű méltó be-
vezetése volt a koncertnek. Szerenósés válasza
volt a második zenekari szám Goldmark
„Falusi lakodalom”-jának előadása. A nagy
magyar zeneköltő művei nem olyan ismeriek
éppen itthon hazáiban, a mint megérdemelnék.
A Házi tücsök világhírű magyar komponistájá-
nak műveit talán honfitársai ismerik legke-
vésebb. Goldmark műveinek megismertetése és
népszerűsítése a magyar zeneművészetnek egyik
legszebb feladata lesz a jövőben. A szimfóniát
talán legnagyobb ambícióval adták elő filhar-
monikusaink, a művészi szépség, a hangulatos,
bájos zeneképekben tökéletes interpretálásban
érvényesült. Ez volt az est fénypontja.

A zenekari számok között Kálmán Oszkár,
a kiváló fiatal basszista énekelt Mozart, Löwe,
Brahms, Kurucz dalokat óriási sikerrel. A Va-
rázsfutó parádés számait művészi tökélyvel
énekelte, jóllehet egyik legnehezebb feladat az
énekművésze. Hangjának szimpompája, precíz
iskolája a tökéletes kész énekes, bámulatos fi-
nomsággal vette a legnehezebb részeket, elő-
adásának szolid eleganciája, mellyel a legdrá-
maibb hatásokat is közvetlen melegséggel fe-
jezte ki, forró ünneplést eredményezett. A
művész ráadásokkal bálálta meg a közönség
nagy tetzését és a filharmonikusok babérko-

szoruját. Kurucz „Ha elér hozzád egy fehér da-
lom” (szövege Farkas Imrétől), Doppler „Ilká”-
ját, Löwe „Als der Wiege” és „Prinz Eugen
der edle Ritter” dalokat énekelte műsoron ki-
vül, amit a lelkes közönség meleg tapsokkal
köszönt meg.

Grieg hódolati indulójának zenekari elő-
adásával fejezték be a minden tekintetben szé-
pen sikerült estét.

(W. K. dr.)

* A Gyöngyvirág kisasszony temesvári
bemutatója. A múlt hét végén mutatta be
Sebestyén Géza kft. társulata nagy sikerrel
Báthay és Köpf Kálmán dallamos operetijét.
A bemutatóról a temesvári kritika elismerés-
sel ír. A Temesvári Hírlap egyebek közt így
nyilatkozik. Ez az operett is egyik megdön-
tése annak a nálunk sajnosan eléggé begyöke-
rezett ferde nézetnek, előítéletnek, mintha min-
den kiváló művészi munka csak Budapestről
zármarozható el. A fővárosi szerzők több
igazságtalansággal, mint joggal a maguk szá-
mára sajátították ki a színpadot és ebben a tö-
rekvésükben támogatja őket a fővárosi sajtó is,
mely vagy agyonhallgatja, vagy pedig leki-
csinyli azt, ami a vidékről származik. Erre a
tévára astán az újságok révén rákapott a
közönség zöme is, mely szintén meg van róla
győződve, hogy Budapest minden irodalom és
minden művészet Mekkája. Annál nagyobb
ezzel szemben a Gyöngyvirág kisasszony szer-
zőinek sikere, mert darabjuk előtt még az e
tekintetben elzárkózott budapesti sajtó is meg-
hajította az elismerés zászlaját. A premieren a
temesvári közönségnek bőséges alkalma nyílt
meggyőződni arról, hogy bár a Gyöngyvirág
kisasszony operett szerzői, akik bár vidékiek,
nem hivatásos szerzők és bárha ez első mun-
kájuk, mellyel a nyilvánosság elé létek:
minden tekintetben megérdemli a díszítést.
Az operett muzikáját Köpf Kálmán szerezte,
aki mint annak idején Dóczy József, szintén a
pénzügyigazgatóság szürke hivatali szobájában
fogadja lelkébe a szebbnél-szebb dallamokat.
Muzikája dalokban és egyszerű kifejezésekben
annyira gazdag, hogy talán még a nazaritást is
lehetne a szemére vetni. Szinte féltünk, hogy
melldíaink forrását egyszerre aknázza ki és
nem hagy azokból jövőnk művel számára
semmit. Dalai, keringői és indulói kifejezés-
teljesek és az e. ös, invenciózus tehetség min-
den ismertető jelét magukon hordják. Hang-
szerelése mesteri. A librettót Bajtay Mihály dr.
írta, az aradi állami jószágigazgatóság titkára.
Bajtay poeta-ember, lírikus és ez megírta a
szöveget is.

* Nick Fantom az Apollóban. (Rob Ro-
bin gyémántjai)-nak szanzációs bemutatója.)
Aradon máról holnapra a legnépszerűbb ne-
vek egyike lett e páratlan leleményű, ördön-
ösen ravasz és kedves filmdetektív neve. A
Rob Robin gyémántjai, Prof. Nick Fantom
első kalandját zenfolt ház nézte végig ma az
Apolló minden előadásán. A premier nagyszámu
közönsége egyöntetűen konstataálta, hogy az
összes eddigi filmdetektívok között illet és
vakmerőség dolgában az első a Nick Fantom.
A detektív-zenei aszkáppal különben tele is
van ma már Arad és neve a népszerűség ama
vasszedelmes fokot is túlhaladja már, amelyben
valamikor a Zigomárnak volt része. Szere-
nósés különbség azonban a Nick Fantomnál,
hogy azokat az izgalmakat, amelyek egy de-
tektívszíndarab legfőbb értékét adják s. ame-
lyek megvannak kiválóan a Rob Robin gyé-
mántjaiban is — nem véres és rémes ujon
keresi. Izléses finom, sőt a rendezésben való-
sággal művészi értékű a Prof. Nick Fantom
kalandja. Érthető, hogy ilyen mértékben meg-
nyerte a közönség szeretetét. A nagyszabásu
detektívdrámát, amely a legnagyobb fővárosi
mozgólénykép-színház, a Royal-Apolló műsor-

darabja, még kedden mutatja be az Apolló
színház.

* A vasgyűrű. (Szenzáció társadalmi
dráma az Urániában.) Két szerenósélen élet
története játszódik le a színház mai filmjén:
egy anya a halálom ágyán óva inti leányát,
hogy maradjon becsületes, bevallja, hogy egy-
szer is bünt követett el és elmondja szeren-
csétlenségének történetét. A leány felkeresi a
férfit, hogy anyja helyett felelősségre vonja,
de az őt is sértegeti, mire felindultságában le-
lővi. De felébred benne a lelkiismeret, mikor
a meggyilkolt fiát vádolják és önként jelent-
kezik a rendőrségen. Hatalmas, erős drámai
jelenetekkel telt ez a film és elejétől a végéig
lebilincselő hatást gyakorol a nézőkre. A leány
rokonszenves alakja részvétet kelt, amiben
pereze nagy része van Lotte Neumannnak, a
dráma főszereplőjének, ki ma már egyike a
legnépszerűbb és legismertebb filmművésznök-
nek, ki ebben a darabban is elsőrangú és ki-
tűnő szerephez jutott. — Náthán, a legújabb
Schildkraut film, legközelebb kerül színre az
Urániában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gróf és jószágkormányzó pere. Már
több ízben említette az Aradi Közlöny, hogy
Gyulay István gróf két év előtt a hírlapok-
ban olv nyilatkozatot tett közzé, hogy Lukácsy
Lajos volt jószágkormányzója neki nagy ösz-
szekkel tartozik. Lukácsy Gyula ezenkérkedése
folytán az aradi kir. törvényszék előtt Gyulay
ellen felhívási keresetet indított és Gyulayt
a bíróság jogerős ítélettel kötelezte, hogy Lu-
kácsy ellen vélt keresetét jogvesztés terhe
mellett záros határidőn belül érvényesítse.
Gyulay ekkor be is nyújtott egy keresetet
Lukácsy ellen 358.000 korona erejéig, azonban
azt a tárgyalás előtt visszavonta és beadott
még záros határidő előtt Lukácsy ellen egy
62.800 korona iránti keresetet, amelyet az
aradi kir. törvényszék letárgyalta, Gyulayt ke-
resetével feltétlenül elutasította és 1350 kor. költ-
ségben marasztalta. Gyulay az ítélet ellen a
negyváradai táblához felebbezett, amely azonban
helybenhagyta az aradi törvényszék ítéletét,
Gyulayt szintén elutasította és újabb 430 ko-
rona költségben marasztalta. E két egybe-
hangzó ítélet folytán Gyulaynak csak egy
jogorvoslata maradt még, a felülvizsgálat a
Kuria, mint legfőbb ítélőszékhez. Gyulay
azonban felülvizsgálattal nem élt és így az
összes iratokat a kir. ítélőtábla azzal küldötte
meg az aradi törvényszéknek, hogy az ítélet
jogerős és ezzel Gyulay István gróf minden
vélt köveletése Lukácsy ellen egyszer és min-
denkorra bírói ítélettel megszüntetve lett. Meg-
emléttére méltó, hogy az ügy ez év elején
életbeléptett új polgári perrendtartás alapján
hat hónap alatt teljesen befejezést nyert. A
régí perrend alapján évekig húzódott volna
ilyen per.

Tábori előfizetőink és olvasóink
b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írás-
beli közlemény nincs megengedve, arra
kérjük azokat, akik a háboruból pénz-
küldenek, hogy egyidejűleg külön leve-
lező-lapon jelezzék, hogy az összegel-
és: : : milyen célból küldötték : : : :

Románia a központi hatalmak meghívását várja

(Bratianu a román szflnx. — A román kivitel fellendült.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest—Szófia, december 12.

A „Russkoje Slovo“ bukaresti tudósítója jelenti lapjának:

„Románia megőrzi semlegességét. A semlegesség“ megtestesült, ideális képviselője: Bratianu miniszterelnök. A többiek semlegesek egészen a létjogosultságnélküliségig. Valójában azonban Románia semlegessége nem nyugszik biztos politikai alapokon. Mögötte sok nyugtalanság és éber figyelem észlelhető. Románia semlegessége csak egy sűrű fátyol, amely mögött ezen ország az akcióba lépésre az előkészületeket megteszi. Es mely irányban fog Románia akcióba lépni? Ha mindent összefoglalok, amit nekem Bukarestben Bratianuról mondtak és amit róla a minden cenzura nélküli román sajtóban olvastam, egy igazi szfinkszszel állok szemben. Ugy tetszik nekem, mintha Romániának Bratianuban nem is egy, hanem két miniszterelnöke volna.

Az orosz lap érdekes cikke így végződik:

Románia 3, 4, 5, legfeljebb azonban 6 hónapos háborút bír el. Tekintettel tehát korlátolt erőviszonyaira, nem veheti most magát a háboruba, amelynek vége még bizonytalan. Románia részéről az örültséggel lett volna határos, hogy Szerbiának segítségére megy és egyszerre három oldalról teszi határait támadásoknak. Összezúzták volna. Belgium és Szerbia sorsa jutott volna osztályrészeül, különösen a görög árulás után. Ezt tudták is a németek, akik nem is kértek semmiféle garanciákat Romániától, amikor Szerbia ellen offenzívába léptek. Biztosak voltak abban, hogy adott viszonyok között Románia tehetetlen.“

Oroszországban nem tetszett a román trónbeszéd.

Bukarest. A pétervári „Rjetsch“ a román trónbeszédben nem találja a tartós semlegesség biztosítékát. Ezért nagyon nyugtalan. Jonescúról és Filipescúról pedig azt mondja, hogy az általuk megindított mozgalom kevés eredményt mutatott fel.

Románia hívó szóra vár.

Bukarest. Assan G. B. romániai mérnök, aki mint jeles tollu publicista ismeretes, kimerítő cikksorozatban foglalkozik a mérsékelt hangú román sajtó hasábjain a harctér és politikai helyzettel.

Miután Assan megállapítja, hogy a központi hatalmak, a kultura zászlóvivői mennyire uralták a világháboruban az iniciatívát, a következő érdekes sorokkal tejezi be cikkét:

A központi hatalmak meghívták Bulgáriát, hogy vegyen részt a Szerbia legyőzése irányuló akciójukban, aminek fejében Thraciát és Makedoniát kínáltak fel neki. Egy szép napon a

központi hatalmak így tognak szólni Romániához:

— Odesszába, vagy Nikolaetthe akarunk menni, hogy szabadabbá tegyük magunknak az utat Kisázsziába. Akartok-e veünk jönni, hogy elvegyétek magatoknak az oroszok által fölvetek elrabolt Besszarábiát és a román Bukovinát és hogy biztosítsátok magatoknak a szabad utat a Dardaneliákon és a Vaskapun át? Azt hiszem — írja Assan — hogy erre a kérdésre nem tesz kiterő válaszunk. Romániának a haladásai és a civilizációvai keil majd ekkor tartania.

Jorga román beavatkozást jósol.

Bukarest, december 13. Jorga egyetemi tanár, a kormánypárt egyik neves képviselő tagja előadást tartott a román asszonyok kötelességeiről. E történelmi napokban a román asszonyokra nagy feladat vár. Elő kell készülniök arra, hogy a sebesültek ápolása terén a legnagyobb teljesítményt fejthessék ki s mindent, a mi román férfiak hadbaszállása esetén az otthonmaradtak és hadbavonultak érdekében követelni lehet, ha eljön az ideje, nekik kell teljesíteni.

Bukarest, december 13. A pétervári szláv társaság üdvözlésére Take Jonescu azt válaszolta Branosanino elnöknek, hogy a román nemzeti aspirációk megvalósítását Oroszországtól várja. Take Jonescu reméli, hogy Románia beavatkozásával hozzájárul az orosz győzelem teljessé tételéhez.

A román russzofilek kijózanodtak.

Bukarest. Az Adeveralban Mille Constantin, a lap tulajdonos főszerkesztője, Filipescu és Take Jonescuvval együtt a legvéresebb szájú russzofil háboruspárti agitátor, akit legutóbb a Kamarában a király trónbeszédje alkalmával felpofoztak, vezércikkben kifejti, hogy miután a központi k a szerb hadsereget megsemmisítették, Románia nem támadhatja meg a központiakat, hacsak nem akar Szerbia sorsára jutni. Gyúnyosan hangsúlyozza, hogy Románia arra kényszerül, hogy a németeknek könyörögjön, vigyék magukkal konstantinápolyi diadalutjukra Romániát.

A „kis államok patrónusaiból“ nem kér Románia.

Bukarest. A cár állítólagos renti utja alkalmából a Szófiában megjelenő Kambana ezeket írja: Miklós cár szereti a sé'utakat a dobudzsai partvidéken. Ezt még a konstanza kirándulás idejéből tudjuk, amikor a szerbek bolgárgyűlöletét szították, anélkül azonban, hogy a román királyt rátrihatta volna egy Oroszországgal való konvenció megkötésére. Azóta sok minden történt. Szerbia megesemmisült és Miklós cár Romben megakartta mutatni a románoknak, hogy milyen jelentősége van a besszarábiai blöffnek! Nekünk azonban — írja a Kambana — információink vannak,

hogy Románia megőrzi semlegességét, amelynek megsértésétől az ententhatalmak, a jog, törvény és morál védelmezői, a kis államok patrónusai egyáltalában nem riadnának vissza.

A román kamara és szenátus elnapolása.

Bukarest. A román kamara és szenátus tegnap délután tartott ülésén elnapolta magát. A kamara a jövő kedden, a szenátus pedig esütörtökön tart uiból ülést. A szenátus esütörtöki ülésén kezdik tárgyalni a trónbeszédre adandó válaszfeliratot, amely a többiek között ezeket mondja: „Felsőged kormányának eddigi előrelátó és meglontolt politikája feljogosít azon bizalomra, hogy azt a támogatást, a melyben a szenátus eddig részesítette, a jövőben is megadja.“

Bukarest. A kamara tegnapi ülésén Jonescu Take kérdést intézett a miniszterelnökhöz azon okot illetőleg, hogy Románia — az ő érdeke és kötelessége ellen esalekedve — miért nem interveniált akkor, amikor Bulgária megtámadta Szerbiát?

Bratianu miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy Jonescu Take ismerve Románia helyzetét és a körülményeket, nagyon jól tudhatta, hogy semmiféle választ nem fog kapni. Ez tudva — folytatta Bratianu — egészen bizonyos, hogy a felleolvasott interpellációval Jonescunak nem volt egyéb szándéka, minthogy egy egyszerű manifesztációt csináljon.

Ez az, amiért még inkább nem válaszolhattam — tejezte be választát a miniszterelnök — és az interpelláló nem kényszeríthet engem a válaszadásra.

A kamara többsége hosszasan tapsolt a miniszterelnök válaszára.

A román kiviteli forgalom.

Bukarest. December 9-én a különböző romániai határállomásokon a következő volt a kiviteli forgalom: 97 vasuti kocsi kukorica, 8 kocsi árpa, 33 kocsi buzaliszt, 11 kocsi köles, 45 kocsi égető petroleum, 322 kocsi kőolaj stb.

Folyó év július 22-től november 22-ig, azaz 4 hónap alatt 58391 vasuti kocsi kukorica, 8586 kocsi buza, 17470 kocsi árpa, 533 kocsi kukoricaliszt, 5440 kocsi buzaliszt, 5680 kocsi, 2645 kocsi zab, 2081 kocsi repce, 1917 kocsi bab, 2417 kocsi rozs, 31477 kocsi égető petroleum, 9711 kocsi kőolaj stb. került kivitelre.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik:

A pénzügyminiszter megengedte, hogy 12 vagon bort szállítsanak Ausztria és Magyarországba. A bort Buzau állomásról indították el a predeáli vám felé.

Abba is beleegyezett a pénzügyminiszter, hogy hat vagon fűtőt szállítsanak Ausztria-Magyarországba, amert azután Romániába három vagon vatró cőrnát küldenek.

Bukarest, december 13. Hivatalos oldalról jelentik, hogy Törökország és a romániai központi ferményeladó bizottság között megegyezés jött létre 1000 vagon lisztnek Törökországnak való eladására. A lisztet a duna román kikötőkben hajókra teszik és átszállítják a bolgár kikötőkbe, ahonnan a bolgár államvasutak továbbítja Konstantinápoly felé.

Bukarest. Hivatalos helyről jelentik: A romániai vámigazgatósághoz ma érkezett meg a svéd kormány értesítése, amely szerint Svédország nem engedni meg a Romániának szánárknak területén Oroszország felé való továbbítását.

A román pénzügyminiszter erre elrendelte, hogy a Svédországnak szállítandó dohány és füge küldemények nem szállíthatók tovább.

A jövőben Románia egyáltalában beszüneti a kivitel és áruk továbbítását Svédország részére.

Szerb fogságból szabadult harminchármas katonák.

(Aradmegyei román fiúk a Szerbiában töltött esztendőről. — Szabadulás a kinoktól.)

Az Aradi Közlöny tudósítói.

Arad, december 13.

Napról-napra érkeznek még ma is Bulgária fővárosából, Szófiából a szerb fogságból szerencsésen megmenekült katonáinkkal telt vonatok. Pár nappal ezelőtt Aradra is érkezett három sebesült katoná, akik tavalyi offenzívánk idején estek szerb fogságba, ahonnan a szösztes bolgár sereg szabadította meg őket. Mindhárman a 33. gyalogezredben harcoltak, aradmegyei román fiúk. Sebük még ma sem gyógyult be egészen s az aradmegyei kórház sebészeti osztályán helyezték el őket. Triff József, Mezők Flóra és Farkas Pál a neve a fogságból megmenekült harminchármas hőskönek, akik tavaly december elején Cacak körül estek fogságba. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste a kórházban a sok viszontagságon keresztül ment három katonát, akik a fogságukról s menekülésükről ezeket beszélték el:

— Cacak előtt, december 4-én estünk fogságba egy éjjeli harcban. Cacakból mindjárt Vranjába vittek bennünket és itt maradtunk öt és fél hónapig. Innen azután Nisbe kerülünk, ahol addig maradtunk, míg a bolgár katonák ki nem szabadították bennünket. A fogságban csak addig volt tűrhető dolgunk, míg súlyos sebesültek voltunk. Addig ugyanis nem volt szabad sokat ennünk, de mikor megjött az étvágyunk, elkezdtünk koplalni. Kenyeret bőven kaptunk, de ezenkívül csak kukorica-levest adtak enni. A nem sebesült foglyokat és lábadozókat istállóban s piszkos barakkokban összezuholták s háromszor-négyszer annyit tettek be mindenhová, mint szabad lett volna. Rettenetes piszok volt az ilyen táborokban mindenütt s tele volt minden férgekkal. Nem csoda, ha ezek után kiütött a tifuszjárvány, mely borzalmas pusztítást vitt véghez a foglyótáborokban. A szerbek csak arra vigyáztak, hogy a járvány a lakosság és a katonaság soraiban ne terjedjen el s nem nagyon igyekeztek ezt nálunk elfolytani.

— Apolónk a szerb szanitések mindig mondták, hogy a háboru rájuk nézve rosszul fog végbődni. De igen sokat reméltek Oroszország ígéreteitől. Mikor megkezdődött a mostani előnyomulásunk, rettenetes nyomor uralkodott a városban, mely tele volt menekültekkel. Csapatunk sikereiről mindig pontosan voltunk tájékozódva, tudtuk, hogy mi vár Nisre is, de azt, hogy megmenekülünk, nem reméltük. Mikor csapatunk Nis felé közeledtek, mindig jobban féltünk. Hallottuk ugyanis, hogy a közeli Prokupljevban mielőtt a szerbek elvonultak a sebesült foglyokat mind megölték. Biztosra vetjük, hogy ez a mi sorsunk is. Az utolsó napokban a szerb ápolók ágyunkra ülve meséltek nekünk, hogy mennyivel jobb és szebb lenne, ha az osztrák, vagy magyar katonák vennék be Nist és nem a bolgárok, akik a városban a katonák elvonultak, egyik napon az egészséges és lábadozó foglyokat összezuholták és utnak indították. A súlyosabb betegek között is kihirdették, hogy aki van annyira erős, hogy legalább három hetet tud gyalogolni, annak szintén velük kell mennie. Volt közöttünk egy golyólovástól súlyosan sebesült hu-

szárörmeiter is, aki velünk együtt szintén nem vállalkozott arra, hogy meneküljön. A szerb szanitéc őrmester ezt feleztélította, hogy neki is kell mennie, mert ő el fogja bírni a gyaloglást. A huszárörmeiter azonban megtagadta az engedelmességet, mire a szerb őrmester elűrtotta revolverét és arcába lőtt. A huszárörmeiter a lövés következtében egyik szemvilágát elvesztette. Ő is megmenekült ezután s velünk utazott egészen Budapestig, ahol ezredénél jelentkezett.

A szerbek november ötödikén hagyták el Nist és másnap délelőtt tizenegy óra tájban az a hír terjedt el a városban, hogy két bolgár patrul megérkezett. Délután azután bevonultak a bolgár csapatok, melyeknek ünnepélyes fogadtatásánál mi is részt vettünk.

Nisből november 13-án indultunk el négy-öt százhatvanan. Bolgár vöröskeresztes kocsin vittek bennünket Belopalánkára, majd innen Pirotdba, ahol vonatra fűtünk és másnap megérkeztünk Szófiába. Innen két napi pihenés után ismét utnak indítottak és ma van egy hete, hogy Budapestre érkezünk.

Kunitzer és az „országbiró.”

(Nyilt levél az igazságügyminiszterhez.)

Az Aradi Közlöny tudósítói.

Arad, december 18.

Megemlékeztünk néhány hét előtt arról, hogy a budapesti ügyvédi kamara fegyelmi választmánya Kunitzer Károlyt, aki sajátos humorával ugyanannyi derüt szerzett, amennyi borsot tört egyezek orra alá, hat hónapra felfüggesztette az ügyvédi gyakorlattól. Kunitzert a fegyelmi tárgyaláson és az ítélet után sem hagyta el humora, a melynek épségéről és maró erejéről az a nyilt levél tanuskodik, amelyet az igazságügyminiszterhez intézett.

— Nagyságos Országbiró ur! — szólítja meg Kunitzer Balogh Jenő igazságügyminisztert — A budapesti ügyvédi kamara választmánya, mint fegyelmi bíróság Pap József udvari kalácsos felhívásával Kohn Jakab, Marton Sándor, Nyári Jenő és Molnár Mór Rechtsbaldowerak segédlete mellett, hogy elmémetek, a kvalitatív numerus clausus elszó ideális törekvésében, a Körlovasaimban elhangzott vaskos igazságok által találva, hatalmi nyilatkozatukkal tiszteletre és bizalomra méltatlannak mondtak ki s egyvonatra helyeztek azzal, aki lop, csal, sikkaszt s orgazdakszik és egyben stóssoltak a szakszervezetből, kimondván, hogy „panaszolt viselkedésével beigazolta, hogy a kari társadalomba beilleszkedni nem akar, vagy nem képes, ami” A husos fazék teória felhívásával „erélyes megtorlási rendszabályt tesz szükségessé”.

Tarthatatlan az ellenem hozott ítélet, mert már születésénél homlokán viseli az előítélet bélyegét. Az ember nem gondolkodhat anélkül, hogy ne érezzen, de az érzelm világit neki az észlelés munkájánál és vakító fényt szórva a tényállás egyes részleteire, a többieket mesterséges homályba borítja, mert az érdek meghamisítja az ész számítását. „Birám”, kik szembehelyezkedtek velem, énjüknek ellentétével saját subjektivitásuknak excessusaiival szemben, saját lelki elfogultságuknak legyőzésére szorultak volna a törvényre, mint korlátra, a törvényre, mint támaszra, a törvényre mint pajzszára, és a törvényre, mint utjelzőre.

Kunitzer ezután pontokban sorolja fel kifogásait a fegyelmi határozat ellen, majd így folytatja:

A fegyelmi bíróság a ténymegállapításnál abból indul ki, hogy a tanúk a vádat beigazolták, holott a jegyzőkönyvből épen annak ellenkezője tűnik ki. Az ítélet tényként megállapítja, hogy kartársaimat durva szidalmakkal halmoztam el és egyéni tisztességükben megrágalmaztam, mikor a dossziéból kitértéleg ennek épen az ellenkezője áll: Székely György és Kéty István „betegelméjű ember”-nek mondanak, mert jogelvi kataszterem megkonstruálása céljából felhívtam őket, hogy tudassák velem, mikor és hol tárgyalnak a felső instanciáknál személyesen és nem per procura, hogy jogveseváladékukból jogi kvalitásukat megállapítsam: Fittler Dezső Körlovasaimat „imperlinens”-nek minősíti, engem „fráter”-nek titulál, akvalitatív numerus clausus tekintetében kifejtett propagandámat pedig „rögeszmék”-nek és „szemtelen hangu követelődzés”-nek minősíti, mert jogtudományi továbbképzés céljából díjtalan konverzatórius elfadásra hívtam meg jogtudományi szabad egyetememre; Székely Imre „parazitá”-nak mondott a forumon, mert jogtudatlanságon tetten érve, mint ügyvédvizsgáló bizost, ki akartam oktatni a jog alapelveiben; Bedő Mór azzal dicsekedett, hogy a bíróság épületében inzultált és az ökljoggal argumentált, mert bíralatot mertem mondani ügyvédvizsgáló bizostai mivoltáról. Lengyel József azt vallja, hogy szölgák által akart kidobadni, mert a választási visszaélések ellen a kamarai közgyűlésen felszóllaltam; Baraos Marcell a vádképviseletében kijelenti, „hogy most már látja, hogy nem meghibbant aggyal, hanem gonosz emberrel van dolga” és „engem lenéz, aki ondarokodó kritikájával a kar tisztessége ellen merete mocskos kezét felemelni.”

De nem folytatom tovább. Ez a jutalmam azért az emberfeletti fáradozásomért, melyet a kar nivójának emelése céljából köztudomás szerint ideális céloktól vezetve kifejték, amikor már negyed század óta nap-nap óta a kora reggeli óráktól a késő délutáni órákig járom a forumokat, hogy a jogi személyektől közvetítem a tudást a jogfogyasztókhoz. Lehet-e komolyan állítani, amit a fegyelmi bíróság auburni ostaróval sújtva ítélete indító oktaiban fixiroz, hogy én előszóval és nyomtatványok terjesztésével a kartársakat és a bíróságokat állandóan becsmérem. Hieszen aki lát, ír és olvas, az láthatja és olvashatja, hogy a körlovasaimban elhangzott igazságokkal egy ideális célt, a kvalitatív numerus claususot szolgálom, melynek szolgálatában az ügyvédi kar nivójának emelését célzom.

— Jogállamban kritikai tevékenységet fegyelmileg sújtani. Bíróság — végzi levelét az igazság harcosa — különösen, ha ez a tevékenység közérdekű, még ha egyes „előkelő ügyvédek” hiuságát és egyéni érdekét sérti is, kik tudás nélkül feltolokodtak és megakadályozták az igazi tehetségek érvényrejutását és akik Le Barrean ce'st moi felkiáltással az ügyvédi kar talárába burkolódzva akarták belém fojtani azt a tömegérdeket és csoportigazságot, mely az ügyvédóriások keztyájával szemben az ügyvédnapzsamosok jogrendjéből tör elő.

Mikor ezt Neked Országbiró Ur felhívásával Linksaldowerrendtartás 32-ik §-ának, a sajtóról szóló törvény 1. szakaszában fixirozott sarkalatos jogomnál fogva leadom, egyben arra kérélek Nagyságos Országbiró Uram, hogy felhívásával a nagy P 84. §-ának, az 1911. évben 1. sorszám alatt az Országos Törvénytarba becikkelyezett új polgári perrendtartás, Plósz Sándor nagy alkotásának pernyertessége érdekében, lép be, ha pár napra is, hozzám bojtárnak, s lójj be velem a jogrendszerbe és megfogsz győződni arról, hogy meglevő ügyvédi karunk jelenlegi kvalitása mellett,

lagjainak legradikálisabb selektója és a továbbképzés legmesszebbmenő szigorítása nélkül a közvetlenség és szóbeliség elvének megvalósításán a nagyvonalú parasztfogás és a gerichtsinspektori kinevezésem már nem készték soká az országbírói hivataiban, a lovag dr. Marcellus & Cie nekome-társaság által fémjelzett amhoraciások és marhabensok elleni büntető expedícióra, mert ha ismerni fogod a tényállást, Kunitzerebb leszol a Kunitzernél.

„Mégis behívtak.“

(Egy házasság és egy katonai behívó története.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 13.

Egy aradi iparos mintegy két hónappal ezelőtt megismerkedett egy aradmegyei csinos özvegygyel, akinek rövidesen megkötötte a kezét. Az özvegy ugyan szem előtt tartotta azt az ismert és szomorú tény, hogy a mostani háborús világban kevés a férfi és azt, aki van, azt meg kell becsülni, mindazonáltal szükségesnek látta, hogy esküvő előtt a vőlegényjelölt személye felől egy kis információt szerezzen be. Minden rendben lett volna, csak egy akadály merült fel és pedig az, hogy a leendő férj katoná volt és bár ezidőig szolgálat teljesítésére még nem hívták be ez a behívás azonban bármely pillanatban bekövetkezhet még. Hiába mondta a vőlegény, hogy reá ugyan bajosan kerül ezután a sor, az özvegy azt felelte, hogy legalább fél évig várni kell az esküvővel, ezalatt az idő alatt sok minden történhet. Ebben meg is állapodtak és a hat hónap — amint ez egy szerelmes párhoz illik — nagynehezen és igen kínosan telt el. Most aztán a türelmes katonavőlegény erélyesebben lépett fel:

— Tovább nem várok! Itt az ideje, hogy egybekeljük! Ha ennyi idő alatt nem kaptam behívót, hát ezután sem kapok.

Ugylátszik az özvegy is megelégedte a hosszú várakozást és kitűzték az esküvő napját. A mézeshepek boldogan teltek el, míg egy nem szép napon, (amelyen esett az eső), ilyenkor nem szívesen látott vendég: egy városi negyedmester kopogott be az új házaspár otthonába és a férjnek „Idézést“ hozott. A hivatalos írásban rövid felhívás volt: azonnal jelentkeztek a katonaiügyi osztálynál! Képzelték, hogy mily lehangoltsággal fogadták mindketten a kellemetlen értesítést. Az újdonsült férj — más megoldás hiányában — busan ment fel a városházára, ahol szóval és írásban tudomására adták, hogy huszonegy órán belül egy közeli városba tartozik bevonulni.

Az ifjú férj érthető megütközéssel vette át a behívót, amelyre már nem számított.

— Ez vagy hosszú, vagy irigység műve — gondolta magában és szinte habozott, hogy haza menjen-e a kétségbeesett asszonykához, vagy sem? Ugy vélte, hogy az elbúcsúzás még nehezebb lesz, aztán restellte is a dolgot, hogy a sok várakozás után mégis csak ez lett a dolog vége. No, de bucsu nélkül még sem távozhat, ezt a nagy szerelem sem engedte, így hát nem épen katonához illően, könyves szemmel állított be és lemondólag csak ennyit mondott:

— Mégis behívtak!

Az özvegyből lett hadiasszony erősebb volt. Elvégre már nagyobb megpróbáltatáson esett át és így válaszolt — megnyugtatóan — a távozandó urának:

— Légy erős! (Most gyöngéden megcsókolt a homlokát.) Távozz ezzel a reménnyel, hogy vissza jössz! Ha eddig vártam rád, kitarok melletted, míg haza kerülsz! Az esetben, ha talán mint hős elesel, szolgáljon vigaszul az a tudat, hogy há voltam hozzád és harminczszor nem megyek férjhez és én is mint mártír fogok meghalni.

Kiverték a bolgárok Makedóniából az ententet

(Dojran és Gjevgheli elfoglalása. — A döntő csata.)

— Távirati tudósítás. —

Szófia—Athén, december 13.

A legutóbbi harcokban Dojrant és Gjevghelit, Makedóniának a két görög határra eső városát a bolgárok elfoglalták.

Százötvenezer angol és francia veresége.

Szófia. Gjevgheli és dojrani döntő csatában mintegy százötvenezer angol és francia, több ezer szerbtől támogatva, kétségbeesetten állott ellent. Lépésről-lépésre hátráltak az entente csapatok, a hidegtől rendkívül sokat szenvedtek. A szerbek összeköttetést létesítve az ententet a monasztiri harcokban is résztvettek. A strumica vasutállomás a bolgárok és a németek kezén van. Demirkapu szorosában levő Grebacot a franciák eikeseredett harcok után kiűrtették.

Angol jelentés a makedóniai harcokról.

London. Az angol hadügyi hivatal jelenti: Az ellenséges tulerő rendkívül heves támadásai után sikerült a tizedik angol hadosztálynak a beérkezett erősítések segítségével arra az erős állásra visszavonulni, a mely a

Doiran-tól nyugatra a Vardar völgyéig húzódik. A talajviszonyok következtében kénytelenek voltak nyolc tábori ágyút védelmükre állásainkban elhelyezni, a honnan azokat, mikor a visszavonulás megtörtént, már nem lehetett elvinni. Körülbelül ezeröttszáz embert veszítettünk.

Az angolok gyors visszavonulása.

Berlin, december 13. Szófiából jelentik a Kölnische Zeitung-nak: A bolgárok egyedül, szövetségessik támogatásának igénybavétele nélkül harcoltak. Jobbszárnyukkal a franciák mögé kerültek és fenyegették az összeköttetést a Vardar nyugati partján. E szárny sikerét megkönnyítette a franciák érthetetlen gondatlansága. A bolgárok külön csoportokban vonultak fel egy pont irányában és azután egyesülve támadták meg az ellenséget. Az a körülmény, hogy mindkét részről nagy erők vettek részt a harcban és hogy a franciák tízonnégy ezredük javarészét elvesztették, továbbá a bolgárok nagy térfelvétele és a foglyok csekély száma azt bizonyítja, hogy a harc egyes pontokon rendkívül heves volt, míg más pontokon az ellenség gyorsan visszavonult. Különösen az angolok vonultak hamarosan vissza és néhány órai harc után feladták azokat az erődtámaszokat, amelyeken heteken át dolgoztak.

Mi kell Aradon

a távirat-feladáshoz?

(Egy csodálatos rendelet. — Az aradi postafőnök nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 13.

A háború következtében tudvalevőleg a postai kézbesítés rendkívül nehézkes nemcsak Aradon, hanem még Budapesten is, mert a kézbesítő személyzetet a katonai behívások következtében folyton utakkal kell pótolni, akik tájékozatlanságukkal igen sok zavart okoznak. Mivel az egyszerű levelek, de még az expresszlevelek kézbesítése is szerfölött lassú, ugyszólván csak táviratilag intézik el üzeneteiket azok, akiknek sürgős közölni valójuk van egymással. A táviratforgalom különösen az üzleti életben így karácsony előtt még békeidőben is rendkívül szokott lenni, most a háborúban pedig talán megtízszereződik ez a forgalom. Megtízszereződnek akkor, ha nem gondoskodnának arról, hogy ez a forgalom mesterségesen meg ne akasztassék. Tegnap óta ugyanis Aradon a legnagyobb nehézséggel lehet táviratot feladni még akkor is, ha azt a sürgönnyt általában ismert cégek egészen ártatlan tartalommal akarják is továbbítani. A szigor annyira ment, hogy egy aradi régi kereskedő bélyegzőjével ellátott, budapesti üzletfeléhez intézett üzleti sürgönnyt se akartak fölvenni, amíg nem igazolta a személyazonosságát egyik postatiszt. Az üzleti életnek e mesterséges módon való megbénítása miatt kérdést intéztünk Burger György főfelügyelő-postafőnökhöz, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette elötünk:

— Hónapokkal ezelőtt kaptunk egy rendeletet, amely szerint minden távirat feladásánál igazoltatni kell a feladó személyazonosságát, vagy arcképes igazolvánnyal, vagy pedig olyan

egyénekkel, akiket a távirat felvevő közeg személyesen ismer. Egy ideig pontosan betartottuk ezt a rendeletet, azonban amikor láttuk, hogy rendkívül nehézségekkel jár ez a munka és a közönséget főlegesen módon zaklatjuk, kezdtük liberálisabban kezelni a rendeletet és az igazoltatás lassankint elmaradt, csupán a feladó teljes nevét és lakcímét kellett a blankettára írni. A napokban új rendeletet kaptunk, amely köteleességünké teszi, hogy a multkori utasítást a legpontosabban tartsuk be, mert azt a távirat-felvevő tisztviselőt, aki ismeretlen egyéntől igazolás nélkül vesz föl sürgönnyt, esetenként 2 koronára fogják büntetni! A rendelet azt is kötelezővé teszi, hogy a tisztviselő a blanketta hátlapjára rávezesse: „X. Y. feladót személyesen ismerem.“ Hogy milyen lassúvá teszi ez a sürgönnyfeladást, azt könnyű elképzelni. Mi mindenesetre újból könnyíteni igyekszünk a szigorú rendeleten, de persze csak addig, amíg ez a könnyítés anyagi áldozatot nem okoz a posta alkalmazottainak.

A postafőnök nyilatkozata némi megnyugtatót kelt, hogy talán mégse kell kiállni kínos zaklatások az aradi távirat-feladóknak, de mégis fölmerül az a kérdés: miért kellett kiadni ezt a rendeletet most, amikor a hadszíntér fölénk több ezer kilométernyire tofódott el, tehát a kémektől Aradon — ha ugyan egyáltalán voltak itt ilyenek és ha még mindig érdekes nekik nálunk vesztegetni az időt — igazán nincs mit félni.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Szofia. A Szalonikibe menekült szerbek helyzete siralmas. Szaloniki lakossága kétszázötvenezer főre emelkedett a menekültekkel. A városban szerb pénzt nem fogadnak el.

Csernovic. A besszarábiai fronton a román határ közelében az oroszok tegnap éjjel támadást intéztek. A harc éjszaka tizenegyől reggel háromig tartott. Tüzérségünk és gépfegyvereink az ellenség közeledési kísérleteit megghusították.

Berlin. A Lokalanzeigernek jelentik Athénből: A görög hadseregnek részleges demobilizálása komoly tanácskozás tárgyát képezi. A mozgósított seregnek felét a kormány esetleg elbocsátja; a tárvadások azonban egyelőre szünetelnek. Az a hír, hogy a görög kormány az esetben, ha a bolgár csapatok görög területen is folytatják az entente csapatok üldözését, a görög csapatokat erről a területről visszavonja, Szalonikiben nagy konsternációt keletett.

Kopenhága. Az entente a görögökkel szemben szigorított intézkedésekhez kíván nyulni. Híre jár annak is, hogy ultimátumot intéznek Görögországhoz.

Luzano. Magrini, a Secolo tudósítója, akit Sarrail tábornok fogadott, a tábornokot nyomott hangulatban találta. A tábornok megmagyarázta a hírlapírónak, hogy az angol és francia csapatok visszavonulása eddig a legnagyobb rendben folyt le.

— **Kitüntetés.** A király Friedl János 33. gyalogezredbeli századost az ellenséggel szemben kitűnő szolgálata elismerésül a harmadosztályú hadiékítményes katonai érdemkeresztel tüntette ki. Salacz Dezső aradi zászlós, a Flitsch mellett vívott harcokban hősiességéért a kis ezüst éremmel lett kitüntetve és egyidejűleg zászlóssá nevezték ki.

— **Kinevezés.** Messer Miksát, Messer Lipót kisjendi nagykereskedő fiát, a Wiener Bankverrein budapesti fióktelepénél igazgató helyettesé nevezték ki.

— **Bajor Honvéd-cigaretta.** Budapestről jelentik: Kedves jelenet játszódott le szombaton a parlamentben, a munkapárt folyosóján. Palmer főrendiházi tanácsos egy bajor gyártmányú cigarettát mutatott, amelynek „Honvéd” volt a neve. A cigarettát, amely jellemző apró kifejezője a magyar honvéd népszerűségének és világhírességének, mint valami nevezetességet bámulták meg a képviselők, majd megmutatták Tisza István grófnak, aki mosolyogva jegyezte meg:

— Igazán szép dolog, hogy a bajorok már a honvédekről nevezik el a cigarettájukat.

Palmer tanácsos azután Hazai Samu bárónak, mint a legelső magyar honvédnek ajánlódta a nevezetes cigarettát.

— **Hol építik föl az orosz gyárakat?** A Frankfurter Zeitung-nak jelentik az orosz hátról: Az orosz kormánykörök élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy a jövőben hol fogják felépíteni a gyárakat. A kormány, mint a Djen írja, stratégiai és közgazdasági okokból arra határozta el magát, hogy valamennyi fémáru gyárát a moszkvai meridiántól keletre fogja felépíteni.

— **Zongoravásár.** Vasárnap megírtuk egy kis hírből, hogy milyen szenvedéllyel, lázzal, járvánnyá lett a zongoravásár — magánosoknál. Arról, hogy milyen ez a vásár és hogy milyen a helyzet a kereskedőknél a következőket írja ma Faix Jacques aradi zongorakereskedő:

Az e hó 12-én a vasárnapi számban megjelent „zongoravásár” hírt olvasva, fogadja annak írója mindenképp teljes elismerésem, hogy egy olyan témát érintett és egy olyan jelenséget ismertett, melynek elfajulását már régen kellett volna szövé tenni.

Részemről attól leginkább visszafartott az, hogy az esetleg reklámnak veszik azt és a régi mondást „minden cigány a maga lovát dícséri” stb. alkalmazják reám. Abban a reményben, hogy egy szakszertű ismertetéssel sokaknak szolgálak felvilágosítással, mely után indulva kártól és bosszúságtól kimélik meg magukat és nem segítik elő néha akaratlannul, vagy ártatlanul nálunk vidéken is minél jobban elharapódzó a fővárosban pedig már negy arányokat öltő zongora spekulációt, írónak jelen soraim.

Engedje meg tehát az igen tisztelt szerkesztő ur, hogy rövid szakszertű megvilágítással bővítsen érdekes közleményét, melynek humora keserű mosolyt szül a mi körünkben. A zongoravásár sem nem divat, sem nem mania, ha a gyárosnál vagy annak képviselőjénél kell vásárolni. Hanem valóságos örülétté fejlődött a hajsz a zongoravásár, alkalmi vételre, melynek jelszava kevésbé használt „jókarban lévő” „igen olcsó” elegendő arra, hogy tömegesen legyenek a vételre jelentkezők. Mi szakemberek a legjobban tudjuk, hogy az ilyenek között egy igazán jó hangszer a legritkább esetben fordul elő. Előjön, de olyan ritka mint a fehér holló. A jó hangszertől a tulajdonosa nem tud megválni és csak nagyon kényszerítő körülmények vihetik arra, akkor is ismerősei körében igyekszik azt tovább adni, vagy egy megbízható szakemberhez fordul közvetítésért. A fővárosi lapok apróhirdetéseiben előforduló, többé kevésbé hangzatos elnevezések alatt felsorolt kedvezményes kínálatok nagyrésze zongora spekuláció. A fővárosban sokan használják ki a közönség könnyenhibőségét. Ama eladott hangszer utánpótlásáról ugyancsak rövid idő alatt gondoskodnak. A jámbor vevő azonban kész reá letenni az esküt, hogy ő milyen véletlen szerencse révén jutott nagyszerű vételhez. (Haláleset, elköltözés, helyszüke stb.) Egy más része a kínálatoknak silány gyártmány, hibás, moly és rozsdá ette, szemre kicsinosított belső értéknélküli limlom. Ilyesmit az üzleti hírnevére örököző kereskedő áruba se boosáthat, mert ha azt bármilyen javítással is igyekeznék ismét helyre állítani, „fából nem lesz vaskarika.” Most már, aki egyszer becsapódott az igyekszik azt eltitkolni, különben könnyen elvész a lebelősége annak, hogy a megvett hitvány alkotmányt rövid időn belül, a kiállott vásárlási izgalmak és fáradtságok után járó fájdalomdíjak hozzászámítása vagy elengedése ellenében sozza emberitársára, közelebbi ismeretségre vagy apróhirdetés révén. Így terjedt el lassan, de biztosan az ugynevezett privát eladás és vásárlás, melynek tulajdonképeni mozgató rugója a nyereszkezés minden felelősség nélkül. A gyároshoz vagy kereskedőhöz ki megy? A kinek kevés a pénze és részletre akar venni, a ki már egyszer jól becsapódott és nem kér meggyeszer belőle. Végre egy kis csoport, a kiket tényleg a bizalom hajt oda pénzükért ellenértéket, megbízható cégtől elsőrendűt kapai. Ezek azonban nagyon gyéren vannak és az igen tisztelt szerkesztő ur által ecsetelt látványosságban hosszú prakszisom alatt egyetlen sem részesítettek. Más szóval a zongoravásár nálunk sokkal simább lefolyású és nem is olyan gyakran előforduló eset, minden-

esetre ajtót döngető fekete tömeget közülünk soha senki nem látott üzlete előtt. Nagyon mulatságos és tanulságos az Ön ismertetése azoknak, akik azt olvasták, azonban annál lehangolabb reánk üzletemberekre. Azon reményben, hogy soraim megértésre találjanak és azon tudatban, hogy ezáltal a közérdeknek is némi hasznos direktívákkal szolgálak, felkérem a tek. szerkesztőséget annak szives közreadására.

— **A „Hinterland” győzelméért.** A hadviseléshez szükséges eszközök előteremtésére a dícsőséges hadjárat alatt olyan szervezetre tetűnk szert, hogy ellenségeink minden számítását keresztül húztuk és minden reményükben megosalaikozva kénytelenek beismerni, hogy ebben az országban olyan, eddig ismeretlen erőnk léptek a küzdőtérre, amelyek a győzelem biztos zálogaként jönnek számításba. Azonban minthogy igen sokat munka, lázas és felelősségteljes munka közben kell megmunkunk természetes az is, hogy nem lehet minden egyformán tökéletes. Hiába a vakorlat teszi a mestert. Ha hiba van, azt őszintén megismerjük és iparkodunk megisméllődését lehetatlenné tenni. A hadsereg szervezés, a csapatok kiállítás a világ legnagyobb tudománva. Ezer és ezer szempont vezet a felelős hatóságokat és ezer és ezer tekintet irányítja a működésüket. Ha tehát valamely intézkedés történik, annak meg van a maga igen is átgondolt oka, amelynek ismerete magától értetődően legtöbb esetben csak azok előtt ismeretes, akik a rendelkezésekért felelősek. Nekünk az a kötelességünk, hogy mindent elkövessünk az elhatározások, a kiadott rendeletek végrehajtásának megkönnyítésére és ahol szükséges, a hatóságokat figyelmeztessük az esetleges akadályokra, kérjük, hogy ezeket vagyék észre és a közös cél érdekében mindent kövessünk el a közbeeső teendők sima elvégezhetésére. Ezért adunk kifejezést most is a polgárság köréből hozzánk érkezett számos kérdésnek és óhajnak, mert tudjuk, hogy mindnyájunk közös szent akaratát, a győzelmet szolgáljuk vele. A most besorozottak közül ugyanis többeket a sorozó bizottság határozatából elküldöttek Temesvárra alaposabb orvosi vizsgálat céljából. Az ottani kórházban felhalmozott óriási munka következtében természetesen a rendelkezésre álló munkaerő nem tudhatja a nagy felelőséggel járó és alapos, beható megfigyelést oly gyorsan elvégezni, hogy valamennyien még oly időben érkezzenek haza, hogy az esetleges bevonulásig magánügyeiket elintézhessék. Van rá eset például, hogy az, akinek 15-ikén be kell vonulnia, még most is a kórházban van és itthon lévő, nagy vagyon rendezentáló üzlete tovább vezetéséről gondoskodni nem tud. Feltétlenül igaz, hogy most minden ember abból a szempontból fontos, vajon alkalmas-e katonának? Azonban hihető, hogy az illetékes hatóságok, tekintettel az e hónapban megtartandó szemlék alkalmával ismét állhatnak elő ilyen esetek, eleget tesznek a polgárság ama kérdésének, hogy gondoskodnak annak lehetőségéről, hogy a hadba vonuló gazdasági viszonyait is rendezhesse. Ez is állami érdek, a mely a gazdasági élet folytonosságát a Hinterland győzelmét jelenti.

— **Olcsó bolgár hus Budapest és Bécsben.** Szófiából jelentik: Egy budapesti és bécsi pénzesoport megbízottai Bulgáriában tárgyalásokat folytatnak, különböző áruk bevásárlása iránt. Eddig 30.000 ökröt vásároltak, métermázsánként 5-8 métermázsas elősúlyban, 160 koronáért mázsánként. A megbízottak, feladatuknak eleget téve, most aziránt tárgyalnak, hogy mikor lehetne legközelebb megkezdni a vásárolt husnak Budapestre és Bécsbe elszállítását.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izraelita népkönyha részére az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Freud Fülöpnek 20 korona, Purgly Emilné 20 korona, Hegyi Albert 10 korona, Mairovitz Emilné 10 korona, N. N. 10 korona, dr. Auszterveil Lászlóné egy láda almát, amely nemesszivű adományokért hálás köszönetet mond az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten Basch Simonné és Faragó Rozsáné urak lesznek szívesek ellátni.

— Kétezer árva magyar karácsonya. Szekeres László dr., aki nemrégiben szakadt el Arad városától, hogy mint tábori pap lelki vigasszal erősítse katonáinkat, kérsz szóval fordul most „Arad város neves közönségéhez”, hogy a tiroli határt őrző vitézeinkről karácsonyra meg ne feledkezzék. Közöljük leveléből a következőket: „A déltiroli fehér hegyek tetején, zuzmarás, ezüstcsipkés fenyők orszá-gában magyar szívek dobognak s a magas régiókban sziklafalként állnak őrt vitéz kato-náink, akik becsületet és tiszteletet szereznek a magyar névnek. Karácsonyi ünnepet akarunk rendezni, hogy egy pillanatra lelkünket kiragadjuk e nagy erőifejtésből. Karácsony-fánk sok van, — ajándékunk még semmi. Csakélyeségeket kérünk, de sokat, mert sokan vagyunk. Egy pipa, ceruza, dohányzacskó, szappan, fésű, tűkör, zsobkés, erszény, cigaretták, szájharmónia, imakönyvek (minél több), énekes könyv, stb. aprólékos dolgok végtelen örömet szereznek a fiuknak, akik már a má-sodik szent estét töltik Tirol havas hegyei kö-zött. Minden háznál akad nélkülözhető tárgy; cseppekből lesz a tenger. A légénység nevé-ben kérem ezeket Arad város lelkes közönsé-gétől. Gondoljanak azokra, akik a hideg ój-szakákban is éberül őrködnek határaink fölött!” Az udományokat — december 18-ig — a Vö-rös Kereszt Egyesület elnökének, *Vásárhelyi Janka* urnának címére lehet küldeni (Ferdinánd-utca 3.); aki akar, néhány sort, egy kis dedikációt is mellékelhet, karácsonyi üdvöz-letként.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi izraelita fiú- és leányiskolának „Aradfalva” javára rendezett ünnepélyén felülfizettek: Egy bőkezű 100 korona, végvári Neuman Adolf báró 50 korona, végvári Neuman Feri báró, Ede. Ma-riska 30 korona, Nemess Zsigmond dr. 10 ko-rona, Nemess Géza 10 korona, Grimm A. Jó-zsef 10 korona, Hajós Anna és Mari 10 ko-rona, Fodor Rózi 10 korona, Löfler Jakab 10 korona, Pongrácz Gyula 10 korona, Weisz Dávid 6 korona, Klein Magda 5 korona, Sternberg Samuel (Szatmár) 5 korona, Fülöp Dávidné 5 korona, F. M. 5 korona, Szerényi Gézaé 5 korona, Molnár Oszkár dr. 5 korona, Szonogi Gyula dr. 4 korona, Kell Lipót dr. 4 korona. Ezenkívül 4, 3, 2, 50, 2 és 1 koronás, valamint kisebb összegű felülfizetésekből befolyt 158 korona 40 fillér. Fogadják ezen nagylelkű ada-kozók a magunk és a feleségvezendők nevé-ben hálás köszönetünket. Hálás köszönetet mondunk továbbá Faragó Rezső, Csernák Agoston és Schuch Ferenc uraknak, kik a te-rembe szükséges székeket ingyen boesátották rendelkezésünkre; Kappich Zsigmond és Pichler Sándor uraknak, kik a meghívókat és ba-lépti jegyeket díjtalanul nyomtatják nekünk; a villamosági részvénytársaság igazgatóságá-nak, mely díjtalanul eszközöltetett szerelést, végül Szabó Lipót gondnok urnak és nejeinek, kik előzékenyen segítségünkre voltak a terem berendezésénél. Az izraelita fiú- és leányiskola tantestülete.

— Ongyilkos vasuti főtisztviselő. Buda-pestről jelentik: Szulavy Ottokár, a déli vasut főtisztviselője gyógyíthatatlan idegbaja miatt ötször magára lőtt és meghalt.

— Gyermekek kocsik, gyermek szék, játék árak a legolcsóbbtól a legfinomabbig, valamint elegáns női táskák, utazó készletek, pénztárcák, manikűr és fésű garatturák, illat-szerek és más ajándék tárgyak, katonai fel-szerelések, stb. rendkívüli nagy választékban, Hegedűs Gyula cégnél, Arad Andrassy-tér 16. szám. 4567

— A pénz nem boldogít! A földolog, hogy a miénk legyen — mondja egy berlini közmondás. — Ez könnyen elérhető, ha szerencsesorsjegyet vá-sárolunk a nyeremény-rekordjáról híres Dörge Fri-gyes bankban (Kossuth Lajos-utca 4.) 4843

— Férfiek figyelmébe. Minden gondos férj karácsonyra „Aerowash mosógéppel” lepje meg a feleségét. Mert e gép takarékos, gyors és szép mosást biztosít, a ruhát nem rontja és így minden háziasszonynak feltétlen örömet okoz. Kapható darabonként 20 koronáért. Magyar Ferenc gazdasági gépjáratétele. Arad, Zrínyi-utca 6. 4568.

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, 10-könyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 193

— Megkezdődött a karácsonyi üdonsá-gok olcsó kiadása, u. m.: üveg, porcellán, diszmtáru, petroléum és villanycsillárok, prima evőeszközök; nagy választék előrendelt cibica-ezüst, márvány, bronce és réztárgyakból. Kép-koretezés és üvegezés legolcsóbban lesz elké-sztve. Fischer Mór, Andrassy-tér 25., Neuman palota. Telefon 568. 4861

— Teveszőr swátterek, nadrágok, taka-rók, Jász, seiyem és papír ajsó ruhák, szörme harisnyák és kesztyűk s mindenféle téli felszerelések, gummi kabátok, elegáns ka-lapok, nyakkendők, téhárneműk stb. nagy választékban és legolcsóbban „Chic” úri divat üzletében, Arad, Andrassy-tér 15. 5654

— A közelebbi karácsonyi ünnepekre már naponta érkeznek a legszebb üdonságok a Fischer Aruházba a Szabadság-téren. Gyer-mekkosok gyönyörű választékban és össze-eküthető gyermekszékek. Olcsó árak! Fischer Aruház a Szabadság-téren. 227

Tétova gondolatok a hangversenyen.

Az Aradi Hírlap tudósítójától.

Arad, december 13

Természetesen későn jöttem. Ezéaz nap erre az este készülttem, erre a két órára, a melyen zene és ének hullámain pihenni, te-ledni küldöm a lelkemet. Világos, hogy el kel-lött késnem. A fehér és arany tereméből az ajtó és fűzőnyök szűrőjén át már lágy meló-diák töredékei szállnak elő. Ruhsár. Mennyien vannak! Száz meg száz kabát. Egy kis leány piros cédulát gombostűz a kabátomra. A cé-du-la másik felét zsobregyűrés közben meg-nézem. Tizenhárom szám. Parsze. Tudhatlan volna. Miután már legalább ötszázan jártak itt előttem: világos, hogy nekem utolsónak, későbbinek marad a tizenhárom. Vajjon mit jelenthet az adott esetben a babonás szám? Nyilván azt, hogy egy javíthatatlanul epés em-ber telepedik le a teremben.

Milyen szép, milyen pompás minden. So-kan vannak. Sz retém a zenét hallgatni. Mendelssohn szól hozzám a pódiumról. Milyen egyenlő ritmusra mozdul a hegedűsök vonója. Hogyan csillog a karmester katonai egyenru-háján a gombok sora. Ha zenét hall az ember, felesleges érzék a szem. Nos mindegy, ma későn jöttem, tizenhárom szám van a kabá-tomon. Bele kell törődni abba, hogy szemem működik. Messze szeretnék lenni mindentől és közel, retentő közel érzem magamhoz az embereket.

Milyen sokan vannak! Sajátságos: azokat, akik a város életében vezetnek, akik a társa-dalomban — még határozottabban szólva a zsenri és mágnáskodó társaságban — esők: nem látni, megint csak nem látni. Vajjon miért? És vajjon jobban énekelne-e a pesti basszista, ha itt lennének? Nincsenek itt, te-hát érjük be azokkal, akik itt vannak. Lássuk csak. Nyolc zsúfolt sor van előttem, kétszer annyi mögöttem. Fejek, vállak, fekeie ruhák, színes katonák, kivágott téhártségek... Milyen érdekes. Fekete ruhából keskeny kivágás ivé-ből lendül fel egy női nyak egyszerű frizura felé. Látom az arcot is: nem szép, de épen a sok nem szép egyesülése: szabálytalan orr, keskeny szájrövel, nyugtalan szem teszi érdekessé. És a ha-ja: egyszerű, minden keresettség nélkülinek látszik (pedig biztosan fodrásznő ujjja rendezte szálait.) Mindig visszakalandozik a szemem arra a hajra. Amott a sor végén hófehér hattyunyak világít fekete ruhából. Miért feketéből? Lám-lám, az asszonyok két harmada feketét visel estélyi ruhának. Kedves kis katonatiszt hajol előre egy rózsás női fülhöz. Suttog valamit

és nevetnek. Sajátságos. Olyan nevetéses Mozart zenéje? A kis társnak olyan finom lába van, mint egy asszonyoknak. Keze is érde-kes, keskeny nőies. De a mellén három kitün-tetés. Neki szabad nevetnie: hiszen előbb más a harcok orgonaszavába nevetett. Jaj, azonban ez kedves: jókedvű, falusi arcú bácsi, fehér kesztyű a kezén és olyan jól esik látni, amint a keze hátával kifordítva tapsol, hogy a glaszé-tenyér el ne repedjen. Jobbra nézek: megint egy ketona. Kardjára támaszkodik és elanda-lozva hallgatja — a karkötés órája ketyegé-sét. Egy erős hölgy hátrahajlik és erős par-támillat lendít felém. Az illatfelhő beborít és most tisztábban hallok a zenét. Goldmarcót. De mégis, különös: mennyi mondanivalója van némely embernek! Goldmarcoknak? Igenneki is, de annak a két fiatal urnak ott egymás mellett még sok-kal több: tíz perce, tizenöt, husz perce nézem és még mindig beszélnek. Határozottan érde-mes hangversenyre jönni: csupa érdekes meg-figyelést tehet az ember.

De most! Üstdobok peregnék és vi-har zugásával hullámszik föl az enekar min-den hangszer. Grieg. Ha nem lenne a tizenhárom szám, milyen jól tudnám hallgatni. Így, így legalább jól körülnézek. Lám: még a fecsegők is elhallgattak. Lám még a szép frizura sem érdekel. Legtöbben maguk elé néznek, mint hipnotizáltak. Amott valaki karrára hajlja a fáját, mesze van, nem látom jól, de biztosan lehunyta a szemét is, elbujt és csak fülével csókollja magába a han-gokat... Milyen kár, hogy nem én va-gyok az!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Karácsonyi bazar. A Központi Szálló nagyeremény vasárnap nyílt meg az aradi urinők és leányok Mária kongregációja által rendezett karácsonyi bazar. A megnyitás kis ünnepségén a polgári leányiskola ének-kara Farkas Mariika vezetésével vett részt, Monay Ferenc dr. minorita házfőnök pedig szép be-széd kíséretében kérte a Vörös Kereszt vezetősége részéről megjelent Csernovics Diodor dr. főmeghívott-helyettesét és Hász Erzsébet alel-nöknőt, hogy nyissák meg a vásárt. Cserno-vics Diodor dr. miniszteri tanácsos megkö-szönte a rendezőség buzgalmát. A megnyitás után megkezdődött a vásár a már az első dél-előttön sokan vettek a kiállított játékokból, könyvekből, emléktárgyakból, képekből, kézi-munkákból. Délután zsúfolt teremben kis hang-verseny volt a bazarban. A Csernovics nővé-rek zongora játéka után Kopp Lóci é-szavata Grallertné Martiny Hilda „Jézus lelke” című szép költeményét. Andrásy Csiri bá-ó hegedű-játéka aratott tetszést. Végül Bedő Margit és Elemér Irma alkalmi szindarabját adták elő Pöhm Magda, Strasser Adé!, Marencaák Erzi, Elemér Irma, Bedő Margit, József Józsa, Ascher Karola, Badovics Ella, Bérczy Lóci, Cs. Endes Magda, Hajdu Böske, Königsdorfer Böske, Szabados Böske, Weil Magda, Gerő Ilonka, Herz Mariska, Paskuj Ilona, Vátián Tullia, Weill Gizella. — Hétfőn délután ismét sikerült műsorral kedveskedett a rendezőség. Grallertné Martiny Hilda egyik szép alkalmi költeményét szavalt a Farsang Erzi. Horváth Gizi énekelte Kohányi Zelma zongorakísérete mellett. Barzevicsy Gizella dr. tanárnő falq-vasárt tartott. Tóth Böske Sas Ede egyik köl-teményét szavalt a és Ottovay Mancika magyar toborzót táncolt Gerich Ilus zongora kísérete mellett. Szerdán tombola-játék zárja be a vásárt.

VIDÉK.

Egy aradmegyei község hadijótekonysága.
A tótváradai körjegyzőségbe tartozó községek Tamutia Vassul körjegyző buszolgatására elhatározták, hogy hadi jótékony célra gyűjtést rendeznek. A gyűjtés eredményéről az erre kiadott bizottság a múlt hét végén tartott ülésében számolt be. Összesen 1420 84 korona folyt be és ebből az összegből 1415 84 korona tisztán felhasználható. A bizottság a befolyt összeget a következő hadi jótékony célokra fordítja: A tótváradai körből a harctéren lévő katonák részére a járási főszolgabíró felhívására 100 korona, a magyar Vörös Kereszt egyesület alap javára 100 korona, a hadsegélyző hivatalnak szeretet adomány 100 korona, a bolgár Vörös Kereszt egyesület javára 50 korona, a török Vörös Felsőold javára 50 korona, a vak katonák segélyezésére 50 korona, az orosz harctéren küzdő a körjegyzőségből ott lévő katonák részére 200 korona, az orosz harctéren ezen körjegyzőségből ott lévő katonák részére 100 korona, a szerb harctéren ezen körjegyzőségből ott lévő katonák részére 100 korona, a Boszniában ezen körjegyzőségből ott lévő katonák részére 100 korona, a temesvári hadtesthez tartozó ezen körjegyzőségből bevonult és mezebesült katonák részére 100 korona, a 83. os. és kiz. gyalog ezred és a 2-ik honv. gyalog ezred katonái részére karácsonyi ajándék eimen 100 korona. A bizottság ezután Bocskó Gyula állami tanító indítványára jótékonyi köszönetet és elismerést szavazott Tomutia Vassul körjegyzőnek, aki a mozgószínház kezdete óta családijával együtt teljes odaadással és ö feláldozással kezdett és irányított minden olyan mozgalmat, amely a hadhivonultak, sebesültek és azok hozzátartozói javára indult.

NYILTÉR.*

Arad és környéke mélyen tisztelt uri hölgyközönségének szives tudomására hozom,

hogy a világhírű Hirsch-féle szabasszati akadémián a tanfolyamot Berlinben elvégstem és ma napról kezdve az általam előállított ruhák, ostyak, köppenyek, stb. csak elszájtított, már igen sok kitüntetéssel megjutalmazott módszer szerint fognak elkészülni.

Azon mélyen tisztelt hölgyeim, akik ezen módszer szerint óhajtnák kostümeiket, köppenyeket elkészíttetni, mély tisztelettel kérem, sziveskedjenek becses látogatásaikkal és megrendeléseikkel megtisztelni, amennyiben én úgy a kifogástalan szabást, mint a legjobb kiállítást előre is biztosítom. — Szives rendeléseiket kérve, vagyok illő tisztelettel

HIRSCHLER CAROLA,
Vörösmarthly-utca 1.

* Az ezen rovat alatt közzétettéért nem vállalunk felelősséget.

Décsi Géza
Arad, Ferrey-u. Hunyady-palota
Telefon sz. 002.

Egy-egy má 30 fill.	Zeneműdarabok!	Operák!	Minden má 30 fill.
	Carmen ... 30 fillér Rizolto ... 30 fillér Traviata ... 30 fillér Troubadur ... 30 fillér Hoffm. meséi ... 30 fillér Szép Heléna ... 30 fillér Szev. borbély ... 30 fillér Mártha ... 30 fillér Tell Vilmos ... 30 fillér Zaidónó ... 30 fillér	Wagner: Siegfríd ... Lohengrin ... Tannhäuser ... Walkür ... Parsifal ... Rinzi ... Nürnbergi ... Mesterdalnok ... Rajnaki cséce ...	
Olcsó karácsonyi vásárl	Papíráruk!	Irodaszerek!	Olcsó karácsonyi vásárl
	100/100 levélpapír boríték ... K 2-20 100/100 színesbélésű finom ... K 2-80 100/100 érdespapír finom ... K 3-60 1 csom. 10 papír, 10 boríték ... 20 fill. Ugyanaz finomabb ... 30 fill. Ugyanaz selyem bélésű ... 40 fill. Színes vászon, szegélyű ... 50 fill. Karácsonyi képeslapok 4, 6, 8, 10 fill. Újévi képeslapok ... 4, 6, 8, 10 fill. C. Klein-féle festőminták új nagy választékban, 60-80 fillér, K 1, K 1-20 35 dekás Tábori-doboz, erős ... 16 fill.	Viszonteladónak nagy áragodomány! Névjegyeket izléses kivitelben, olcsón készíttetek. Vidéki rendelést pontosan elfintézek. 4731	

APOLLO SZÍNHÁZ.

1915. december hó 14-én kedden

A saison legizgalmasabb detektív slágerje

Prof. Nick Fantom
a detektív fenomén első kalandja.

ROB ROBIN
gyémántjai

Izgalmas detektív történet 4 részben.

Irta és rendezte:
Joe May

Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedd, 1915. évi december 14-én:

A) Bérlet. A) Bérlet.
Sarkadi Aladár vendégfelléptével

Nagy cabaret est.

Kezdete este 4,8 órákor.

Felelős szervező:
Rudnyánszky Endre.

Sorsjegy-tabella.

Adolt 8400	Ignác 22726	Mihály 27730
András 81896	István 41555	Odón 87549
Antal 69744	János 68120	Pál 20718
Béla 104025	Jenő 89745	Péter 87570
Dávid 89723	József 47301	Rudolf 89726
Ede 20724	Kálmán 89729	Sándor 47303
Erő 47625	Károly 47651	Tivadar 100251
Ferenc 80752	László 27801	Vilmos 47702
György 47808	Lipót 61837	Zoltán 27803
Gyula 100239	Mátyás 89754	Zsuzsanna 81888

Főnyeremény szerencsés esetben

1.000.000

korona.

Az első osztályú sorsjegyek ára:
Nyolcad: 1 1/2 K
Negyed: 3 K
Fél: 6 K
Huzás

1915. december 21-én és 22-én.

Dörge Frigyes

bank részvénytársaság
Budapest, Kossuth Lejos-u. 4

Rendelések levelezőlapon eszközöndök
A Dörge Frigyes bank rt.-nak Budapesten.

Küldjön ... sorsjegyet a 35. sorsjáték 1. osztályához.

Cím: ...

SIROLIN "Roche"
mellbetegek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

- Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
- Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használnak.
- Asztmában szenvedők, kiknek betegsége a sirolin használata jelentékenyen oszlokkenti.
- Skrofulozisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Rapható minden gyógyszerárban, ára 4 korona.

Ha ízletes és jó mézes süteményeket szeret, úgy látogassa meg a Szabadság-téren URANIA épületben levő mézeskalácsos üzletemet,
ahol finom gyümölcskenyeret és teasüteményeket is nagyban és kicsinyben
 legjutányosabban nagy választékban árúsítok. Hadszolgálatnak legalkalmasabb küldemény. Szíves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel: **Weichelt János, mézeskalácsos.**

Apró hirdetések.**INGATLAN.****Új lakóház**

jutányos áron eladó Farkas-utca
14. szám. 4870

KÜLÖNFÉLE.**Egy**

harna női erszényt találtak az
Atrássy-uton. Tulajdonosa átve-
heti a kiadóban. 4876

Találtak

egy fehér kis kutyát, jobb fülén,
és farkán fekete folt. Tulajdonsa
átveheti Varjassy Lajos-u. 148.
szám alatt. 4875

Elegáns névjegyet készít

Pichler Sándor könyvnyomdája,
papir- és írószerekkereskedése Sza-
badság-tér 1. Telefon 508. 781

Pompás samatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-léle
Rumessenciá-ból. 6 deci szesz-
hez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis
üveg rumessenciát, ára 30 fillér
és kész a legfinomabb, legkelle-
mesebb samatu rum. — Földes
gyógyszertár, Hehs gyógyszertár,
Batthyány-utca. 12

Cognac,**Likörök,****Szilvorum,****Törkölypálinka,****Tea és Rum**

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota. 859

Váro termek,

kör-termek, megfigyelő állomások,
fertőtlenítésére legalkalmasabb Carbolf-
savas mosó szappant ajánl Dr.
Földes és Hehs pipere szapan és
vegyszeti gyára Arad. Különként
4 koronáért. 21

DEAFF

varrógépek

műhímezésre és ipari cé-
lokra, utolérhetetlen tartóssá-
guk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iró-
angyal védjegyes és Colum-
bia gramophonok, legújabb
felvételű Király Ernő lemezek
kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5—6.
Telefon szám 96. 4057

Van szerencsém a t. vevőkö-
zönség szives tudomására hozni,
hogy minden héten már csütörtök-
ön tiszteletben

élőhalak

kaphatók. — Egyben ajánlok len-
csét, borsót, babot, sertés-sza-
lonnát, sertés-zsirt,

burgonyát

kicsinyben, utóbbi waggontételen-
ként is, legolcsóbb árban. A t.
vevőközönség szives pártfogását
kérem, tisztelettel

Luttwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 221

Fajalmák.

Jonathán. Batul, Sikulai Ranett,
Bór, Vanília, Törökbalint, Sóvári
és Citromalma kicsinyben és nagy-
ban legjutányosabb árban kaphatók

Káli Ferenc

gyümölcskereskedésében, Asztalos
Sándor-utca 5. sz. 4778

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy becserél; ugyszintén
régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964. 693

Költözők**figyelmébe!**

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József

villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Felhívom a burgonya nagy-
kereskedő urakat, Vörös Kereszt
kórházakat, katonai fogolytáboro-
kat, katonai élelmezési raktárakat.
ha waggontételenként jó, egészséges

ételburgonyát

méltányos árban, magyar feladó
állomásról, vagy 8 napi előzetes
rendelés mellett Aradon, ugyszin-
tén vöröshagymát, diót, sertés-
zsirt, szalonnát és egyéb hűvelyes
veteményeket óhajtának venni,
forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyá-
rok és hialaldák figyelmét arra,
hogy jóminőségű szesz és hialaló
burgonyát is szállítok és a szál-
lítást személyesen eszközölöm. —
Minden **élőhalak.**
csütörtökön Vidéki megbízások legpontosabban
eszközöltetnek.

Luttwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 221

Eladok**zsirt,****szalonnát,****szappant**

(4—5 éveset),

burgonyát

nagyobb mennyiségben, valamint
veszek is. 2539

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.
670. Megyei telefon 670.

== Vásároljon ==

OSZTÁLYSORSJEGYET

GAEDICKE

bankházban Budapest
Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Huzás: december hó 21 és 22.

1/8	1/4	1/2	sorsjegy ára
1.50	3.—	6.—	Korona.

8729

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

"Discretio"

Jellegre levél van a kiadóhivatalban. Árvehető. 4874

Középkorú

Övegy asszony szeretne megismerkedni állami alkalmazottal, vagy jobb iparossal. "Övegy" jellegre a kiadóba teljes című levelet kérek. 4889

ALKALMAZÁST KERES.

Főnökö

és egy ügyes szobalány uriháznál, állandó foglalkozást keres. Ottm Magyar-utca 7. Wallenta háza. 4880

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirásban is jártas, azonnali belépésre állást keres. Címe megindható Pöhm János vaskereskedésében. 4858

Ügyes varrónő

uriházhoz ajánkoszik, ki évekig önállóan dolgozott. Vidékre is elmegy. Ottm a kiadóban. 4885

2 vidéki

kiszolgáló leány, azonnali belépésre alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 4880

ALKALMAZÁST NYER.

Négy középiskolát végzett fiatalember faterkedésben gyakornoknak felvétetik. Cím a kiadóban. 4872

Kereskedősegéd,

a róls és rövidáru szakmából, ki a német, román és szerb nyelveket bírja, azonnali belépésre kerestetik Stefan Péterné. Perjámos. 4871

Keresők

egy jó házból való fiút tanoncnak vegyeskereskedésben, azonnali belépésre. Weiszberger, Máriaradnán. 4878

Ügyes

osonogató leány azonnali belépésre felvétetik a Hansu drogeriában. 4888

Mindenesnek

tisztességes fiatal leányt vagy asszonyt keresek kéttágu családnak. Fizetés 10 korona. Bővebbet Szabadság-tér 21. házfelügyelőnél. 4887

Leányok és fiúk

tanulóknak felvétetnek, Weiss Hugó fényképészeti műtermében Aradon. 4918

Azonnali alkalmazást talál szép írásu, kétfős könyvvezetésben jártas könyvelő. Cím a kiadóhivatalban. 4882

Azonnali belépésre

megbízható, ügyes fiatal segédet keresek. Fejér Gyula fűszerkereskedő, Aradon. 4888

4 középiskolát végzett

fiatal ember gyakornokul felvétetik. Központi Drogeria. 4841

LAKÁST KERESNEK.

Különbejárata

modern berendezésű, katonatiszteknek alkalmas butorozott szobák a belváros területén kerestetnek. Bejelentések a Fehér kereszt szálloda irodájában kéretnek. 4879

Teljesen

diakrét, külön bejárata szoba, lehelőleg Wesselényi, Kiss Ernő, Edelsbacher-, Dezső-, Dasseffy-utcaiban, vagy közelében kerestetnek. "Fiatal ember" jellegű levelet a kiadóhivatal továbbít. 4881

KIADÓ LAKÁS.

Karolina-utca 3. sz.

alatt kiadó egy földszintes külön álló lakás, mely áll: 3 szoba, elő-, fürdő-, és cselédszoba, éléskamara, két pince és csukott folyosó. Lakbér 1400 korona. Bővebbet Karolina-utca 2. sz. I. emelet. 4869

Butorozott

2 ablakos utcai szoba, elegánsan újonnan berendezve, azonnal kiadó Kőlcsey-utca 8. 4877

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 8., Erzsébet-körúti részen, I. e., ajtó 8., két egymásbanyitló különbejárata butorozott utcai szoba. 4888

Údvari 1 szoba és konyhából álló lakás december 15-től, József főherceg-ut 19. sz. házában kiadó. Tudakozódni a házmesternél. 4885

Különbejárata

elegánsan butorozott szoba, villanyvilágítással, azonnala kiadó. Lakásnyilvántartási Iroda, Deák F.-u. 8. Telefon 816. 4889

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Reclam naptárak 1916. évre nagy választékban jutányos áron kaphatók Pichler Sándor könyvnyomda, papír- és írószerszerkedésében Szabadság tér 1. Telefon 808. sz. 781

Faj alma

besszeresztés téli idényre, 82-85 koronáért 100 kg-ként Olteán Simonnál, Kudsir. Erdély. 4878

Utazó bundát

használt de jó állapotban levőt, megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 4884

Karácsonyi ajándékok:

levélpapírok, festőkészletek, albumok, íróliszátok stb. stb. képes könyvek, illusztrált iratok kaphatók Pichler Sándornál, Szabadság-tér 1. Telefon 808. 781

Sarga bagaria,

lack, valamint az összes divatos betétes cipők tisztításához a legjobb szer az "Eos Cream" kapható Aradon kizárólag a Cipő Töredékben. 8406

Merani osázarkörte

szőlő, többféle alma, citrom és más déligyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca, Fehér Kerest épület. 4599

Hódmezőesi

tőgazdaságban termelt élőhalat, pontyot kg-ként 3 és 4 korona árban, pénz előleges befizetése ellenében, szállít Havas Jakab, Honcstó Telefon szám 8. 4749

Eladó

2 barrel kékke, kilója 7 korona. Kapható: Messner Józsefné, Pécska. 4794

Munkások és hadifoglyok

részére nagyobb mennyiségű téllkabátok, nadrágok, alsórubák és erős bakkancsok, míg a készlet tart. olósón beszeresztés Herzfeld Gyula ruhakereskedőnél, Asztalos Sándor-utca. 4828

Eladók

Öres használt hordók, 90 darab 6-700 literes (transport), 10 darab 8-400 literes félhordók és több kisebb, szonkivül 400 akó száraz tölgysá danga, félszektől 15 akóig és 8000 darab tögyfa kerékkülfő jutányos áron kapható Scheer Edénél, Nagyhalmagy. 4829

Egy darab ponyva,

viz mentes 8 méter hosszú, 6 méter széles alig használt eladó. Cím a kiadóban. 4887

Karácsonyi Zene-Album.

Zenemű-újítás, 96 korona helyett 4 koronáért kapható "Minerva" Knieser I. és Társa Arad, Dobó-utca 1. 207

Eladó

1 pár finom egészen új női 85 számú laokbetétes cipő kicsiség miatt. Tudakozódni a kiadóhivatalban. 4887

Hatóságilag engedélyezett

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintéshez ajánlok patkány- és egérintősz-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintőszere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintősz bacillus ára:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

"Matteine"

vegyészeti laboratórium

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz. Telefon 10-45. 2811

Komoly képviselőt,

hadmentest, lehetőleg ötven éven felülit, keres bőszi élelmiszer nagykereskedés. Előnyben részesülnek olyan urak, akik fűszer- és csomagolóüzletben be vannak vezetve. A főcikk szardínia, stb. Csak német nyelvű levelezést kérünk. Ajánlatokat "Ernster Vertreter B. 6864." jelleg alatt Haasensteln & Vogler A. G., Wien, I., Schulerstrasse 11. címre kell küldeni. 8887

Erzsébet-körút 7. sz. alatt száraz betonozott

pincehelyiség kiadó,

amely üzletnek vagy raktárnak alkalmas. Értékesíthető lehet Batthyány-utca 29. sz. I. emelet 1 ajtó 4805

D I Ó

1 vékony héjú nagyban 1.46
kicsinyben 1.48

korona

amíg a készlet tart, kapható:

Kornis Zsigmond és Márton

Boros Béni-tér 21.

Telefon 918.

Telefon 918.

Szappan, Gyertya,

Gyufa,

Gépfaggyu,

Gépolajok,

Kocsikenőcs,

Zsiradékárak és

Petroleum

nagy raktára

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz.

Nagyszerűen bevált a harctéren kőoldóknál és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment

Horgony-Pain-Expeller németül

Üvege K-90, 1.40, 2.-

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az "Arany oroszlánhoz" című Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I. Elisabethstr. 8.

Központi szállítóház.